

Canadian Institute of Ukrainian Studies

450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

CIUS and the Orange Revolution: Informing the Public and Media on Events in Ukraine

Fall 2004 was a period in which CIUS staff became increasingly focused on the presidential elections in Ukraine. This involved, for the most part, informing colleagues, the media, and the general public about the Ukrainian presidential elections and what has become known as the Orange Revolution. CIUS also managed the Ukraine Transparency and Election Monitoring Project (UTEMP) in this period.

UTEMP was officially launched on 10 September 2004, when Toronto MP Borys Wrzesnewskyj presented CIUS with a \$250,000 cheque on behalf of his family's charitable foundation "Dopomoha Ukraini—Aid to Ukraine." James Jacuta headed the project for CIUS, while the NGO Community Energy Foundation was CIUS's partner in Ukraine.

UTEMP sent 26 Canadians to Ukraine under the auspices of the project. Some were involved in designing and delivering seminars on election laws, policies, and procedures for local election officials and scrutineers. Others participated as election monitors. Their observations were noteworthy, especially during on the second round of voting on 21 November, as they were often witnesses to irregularities and even fraud.

Of particular importance were the UTEMP-sponsored observer missions of Canadian parliamentarians, which included MPs Bernard Bigras (Rosemont—La Petite-Patrie), Peter Goldring (Edmonton East), David Kilgour (Ed-

Voting on 26 December in Zaporizhia, Ukraine. Photo by Ruby Swanson, Department of Physics, University of Alberta. Ms. Swanson was an observer at the 26 Dec 2004 vote.

monton—Mill Woods—Beaumont), Judy Wasylycia-Leis (Winnipeg North), Borys Wrzesnewskyj (Etobicoke Centre), and Senator David Smith. The Canadian government's decision not to recognize the official results of the 21 November vote was due in part to the reports of the parliamentarians, some of whom witnessed serious electoral infractions.

UTEMP observers also informed the Canadian media about the presidential election and wrote articles for the *National Post* and *Globe and Mail*. Local newspapers across Canada also carried stories on the election featuring or mentioning the UTEMP director,

Mr. Jacuta, and UTEMP observers. MPs Borys Wrzesnewskyj and Peter Goldring were featured several times in national TV broadcasts by both the CBC and CTV networks from Kyiv. *Maclean's* magazine published an interview with James Jacuta in its 6 December issue.

CIUS staff in Edmonton and Toronto were often called upon by local and national media to comment on the elections and their aftermath. In Edmonton, Drs. Zenon Kohut, Serhii Plokhii, Bohdan Klid and David Marples gave interviews that were broadcast on CBC TV and Radio and

continued on page 3

From the Director

Dear Readers,

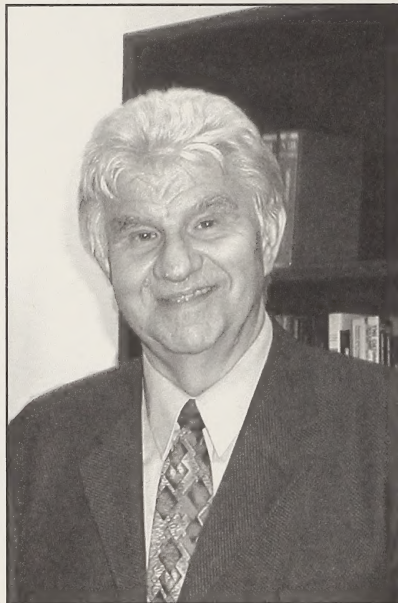
Since my last message to you in the *Fall 2004 Newsletter*, much activity, a good deal of which had not been planned, has taken place. This unplanned activity, as you may have guessed, had to do with the presidential elections and subsequent events in Ukraine, which have become known as the Orange Revolution. Our scholars, researchers, and observers with the Ukraine Transparency and Election Monitoring Project (UTEMP) were often called upon to provide information and analyses related to the presidential elections to the local, national, and international media, as well as to our university colleagues.

Members of our staff in Edmonton and Toronto gave interviews, wrote articles, and spoke on events in Ukraine. They also attended community fundraising events in support of sending election observers to Ukraine and attended rallies and other special events. Two of our staff members, Bohdan Klid and Jars Balan, went to Ukraine as election observers during the Christmas holiday season. James Jacuta did an excellent job of managing UTEMP, which succeeded in raising the awareness of Canadians about the presidential elections in Ukraine. Funding for this project was provided by the Wrzesnewskyj family foundation "Aid to Ukraine—Dopomoha Ukraini" and was presented to CIUS by MP Borys Wrzesnewskyj. The Stasiuk Program, under the direction of Dr. David Marples, was also heavily focused on the Ukrainian elections. You can read more on the activities of the Stasiuk Program in this *Newsletter*.

Turning to our regular activities, I note that two issues of the *Journal of Ukrainian Studies* have appeared, one of which features Ukrainian-Canadian topics. The Ukrainian Language

Education Centre has completed and published student activity books for Nova 4, 5, and 6 for the Ukrainian bilingual program. It also published *Persha zirka: Zbirnyk vinshuvan'* (First Star: A Collection of Greetings), just in time for the Christmas season.

Work on the Internet Encyclopedia of Ukraine continues, and there are now over 1,550 entries posted on its Web site <www.encyclopediaofukraine.com>. The Reverend Dr. Yuriy Mytsyk,

Zenon Kohut

John Kolasky memorial fellow in 2004, conducted research in Ottawa, Toronto, Winnipeg and Edmonton. He also spoke on the genocidal famine of 1932–33 at Edmonton City Hall during the annual famine commemoration sponsored by the Ukrainian Canadian Congress. A report on Reverend Mytsyk's research and publishing activities appears in this *Newsletter*. The English-language volume nine, book one, of Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'* will be published by CIUS press later this year. The Ukrainian Canadian Program continues to work on its major project, the second volume of the *History of Ukrainians in Canada*,

and is preparing an illustrated biography of the pioneer of Ukrainian dance in Canada, Vasile Avramenko. The Kowalsky Program will continue its long-term commitment to fund the Baturyn archeological project, headed by Dr. Voldomyr Mezentsev of Toronto.

I am pleased to inform you that the University of Alberta has designated the CIUS Partnership with Ukraine project as an area of priority within the university's fundraising Campaign 2008. The goals of the project, in part, are to co-ordinate current CIUS projects and establish new partnerships in Ukraine, to develop proposals for U of A joint projects with faculty or unit counterparts in Ukraine, and to recruit outstanding undergraduate and graduate students for the U of A. More details can be found at <www.uofaweb.ualberta.ca/campaign/prioritiesbyproject.cfm>.

Early this year, Professor Viktor Krevs of Lviv National University and Barry Tonge of University of Alberta International drafted an exchange agreement that will allow students from each institution to study at the other and obtain academic credit. Professor Krevs also met with many unit and department heads and staff in order to facilitate ties between our two institutions.

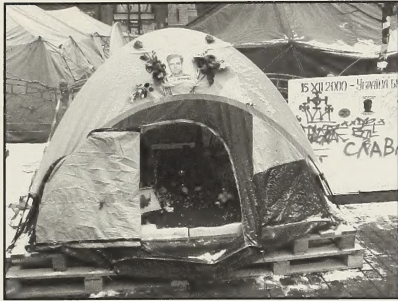
To all of you who contributed so generously during the Christmas campaign, please accept our heartfelt thanks for your support. Without it our scholars, researchers, and other co-workers would not have been able to continue our activities at an optimum pace to produce high-quality scholarship and educational materials, nor could we have cultivated Ukrainian scholarship in Canada, Ukraine and other parts of the world. We continue to depend on your generosity in the future.

Zenon E. Kohut, Director

Orange Revolution

Continued from page 1

A makeshift shrine to murdered journalist Heorhii Gongadze at the tent city on Khreshchatyk Blvd. in Kyiv

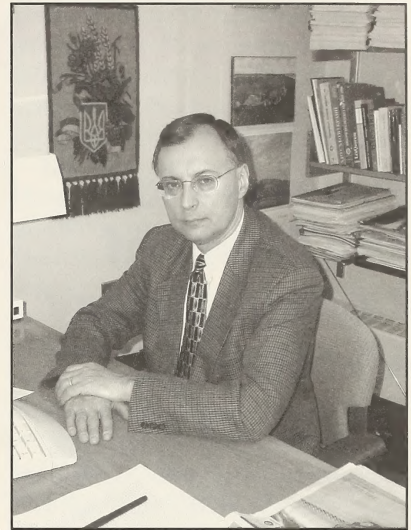
used by print journalists for articles that appeared in the *Edmonton Journal* and other newspapers. Dr. Marples wrote several commentaries that were published in the *Edmonton Journal* and

the *Toronto Star*. Drs. Klid and Marples gave public lectures on the events in Ukraine. On 23 November Dr. Kohut spoke at a rally on the grounds of the Alberta Provincial Legislature, which was organized by University of Alberta students to call attention to the infractions of electoral law and fraud committed during the second round of elections.

In Toronto, Frank Sysyn, Marko Stech, and Roman Senkus of the CIUS Toronto office gave numerous interviews on CBC TV, CBC Radio and the Voice of America. Dr. Sysyn also participated in a forum on the Orange Revolution at the St. Vladimir Institute in Toronto. Roman Senkus's e-mail list became a major source and information network on the Orange Revolution.

Through the Stasiuk Program for the Study of Contemporary Ukraine, CIUS was also involved in a joint venture with the Chair of Ukrainian Studies at the University of Ottawa and the Kennan Institute in Washington, D.C., to produce a regular bulletin on events in Ukraine related to the elections. Funding was provided, in part, through the CIUS Kowalsky Program to prepare English translations of bulletins and articles from Ukraine. On 30 November the Stasiuk Program also sponsored a seminar on events in Ukraine chaired by Dr. Zenon Kohut. Dr. David Marples, Ilya Khineiko, and James Jacuta spoke to a large audience of staff and students at the University of Alberta on the unfolding political crisis in Ukraine.

When the Canadian government announced that it would send up to 500 observers for the second round of elections on 26 December, Jars Balan and Bohdan Klid applied and were accepted under the Canada Corps program. Dr. Klid was sent to Cherkasy, while Mr. Balan was sent to Bilhorod-Dnistrovskiy in Odesa oblast. Both found that, although there was political uncertainty and not much time to

James D. Jacuta, director of the Ukraine Transparency and Election Monitoring Project (UTEMP)

organize the repeat vote, members of the electoral district and territorial commissions acted in a professional manner to ensure that the vote was conducted fairly. International observers concurred that the repeat vote that brought Viktor Yushchenko to power met international standards.

CIUS also lent support to student initiatives at the University of Alberta related to the Ukrainian elections. Roman Shiyan, a research assistant in the CIUS Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine, together with fellow students Oleh Petriv and Serhii Feniuk, became involved in the campaign to open a polling station in Calgary (closed by the Ukrainian authorities two days before the first round of elections held on 31 October). They also helped organize meetings in Edmonton in support of those calling attention to the fraud committed during the second round of elections and gave interviews to national and local TV, radio, and newspapers.

All these efforts contributed significantly to informing the Canadian public and academia on developments in Ukraine.

Canadian Institute of Ukrainian Studies

450 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, AB, Canada T6G 2E8

Telephone: (780) 492-2972
FAX: (780) 492-4967
E-mail: cius@ualberta.ca
CIUS Web site: www.cius.ca

CIUS Newsletter
Reprints permitted with
acknowledgement
ISSN 1485-7979
Publication Mail Agreement No. 40065596

Editor: Bohdan Klid
Ukrainian translation: Halyna Klid and
Mykola Soroka
Design and layout: Peter Matilainen

To contact the CIUS Toronto Office
(Internet Encyclopedia of Ukraine Project,
Journal of Ukrainian Studies, CIUS Press,
or Peter Jacyk Centre), please write c/o:

1 Spadina Crescent, Rm 109
University of Toronto
Toronto ON M5S 2J5

Telephone: (416) 978-6934
Fax: (416) 978-2672
E-mail: cius@utoronto.ca

Focus on Projects and Programs

Stasiuk Program for the Study of Contemporary Ukraine

The Stasiuk Program focused on a number of projects in 2004–5 and became increasingly preoccupied with the presidential election campaign in Ukraine.

During this campaign, the Program established an election blog on its Web page (<election-ukraine2004.blogspot.com/>) that included articles from a number of sources in Ukraine as well as detailed biographies of all election candidates compiled by one of the Program's research assistants, Ilya Khineiko, a Ph.D. candidate in the Department of History and Classics at the University of Alberta. In September, after a series of negotiations, the Stasiuk Program embarked on a co-operative venture with the Chair of Ukrainian Studies, University of Ottawa (Professor Dominique Arel) and the Kennan Institute in Washington, D.C. (Dr. Blair Ruble and Nancy Popson) to assist in the production of a regular bulletin on events in Ukraine. The Chair in Ottawa was responsible for the final appearance of this Web-based publication, which involved the participation of teams of translators in Ottawa, Washington, Edmonton, Toronto, and Ukraine. The Edmonton- and Toronto-based translators working directly through CIUS (with the assistance of the Kowalsky Program) were Efim Konovalov, Mykola Soroka, Ilya Khineiko, and Leda Hewka.

During this period, the Program director, Dr. David Marples, was involved in extensive media activity

Members of the Ukrainian Students Association at Cambridge University, co-sponsor of the annual Stasiuk-Cambridge lecture

around the Ukraine election, which included writing articles published in major daily newspapers, radio interviews, and public talks. Several articles were published in the *Edmonton Journal* (23 November, 25 November, and 8 December), and three articles were commissioned by the *Toronto Star* (27 and 28 November and 7 January). Dr. Marples was interviewed twice on CHED Radio, as well as on Pacifica Radio in Los Angeles, CHQT Radio in Calgary, and CBC Radio in Edmonton. He also delivered a CBC National Commentary and gave a talk to about 200 students at the Archbishop McDonald High School on 8 December. On 30 November, the Program organized a well-attended round-table seminar at the University of Alberta featuring Jim Jacuta, Ilya Khineiko, and Dr. Marples, which was chaired by CIUS director Dr. Zenon Kohut.

A key area of interest to the Program has been the long-term effects of the 1986 Chornobyl disaster in

Ukraine. It hired an undergraduate student, Efim Konovalov, to assist with the translation of more than 120 documents from the Ukrainian KGB archives that were released to the public in 2003. The director presented the initial results of this study at the annual convention of the American Association for the Advancement of Slavic Studies in Boston on 6 December. A major article based on these documents, "Chernobyl: A Reassessment," was published in the December 2004 issue of the journal *Eurasian Geography and Economics*. The Program has a number of projects related to the upcoming twentieth anniversary of the Chornobyl disaster in April 2006.

One of the highlights of the Program in recent years has been the annual Stasiuk-Cambridge lecture at the University of Cambridge, a five-year pilot program that represents co-operation between the Ukrainian Students' Association at Cambridge, the Centre for Russian and East European

David Marples, director of the Stasiuk Program for the Study of Contemporary Ukraine

Studies at this same university, and the Stasiuk Program. This year, about 100 people filled the Umney lecture theatre at Robinson College, Cambridge, on 25 February to hear Professor Dominique Arel, Chair of Ukrainian Studies at the University of Ottawa, speak on "The 'Orange Revolution': Analysis and Implications of the 2004 Presidential Election in Ukraine." The lecture was followed by an extensive question-and-answer period, a wine-and-cheese reception, and a dinner. The attendees

included Ukraine's ambassador to the United Kingdom, Ihor Mityukov, and faculty and students from Cambridge, as well as from Oxford University and London.

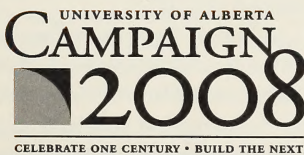
At a meeting on 25 February, the director met with Drs. Hubertus Jahn and David Lane from the Centre for Russian and East European Studies, as well as Alex Orlov of the Ukrainian Students' Association, to discuss the future of the pilot program. Among other initiatives, they decided to publish all the Stasiuk-Cambridge lectures on a separate Web page and to devote the 2006 lecture to the twentieth anniversary of the Chernobyl disaster. Information on the lectures can be found at <www.cam.ac.uk/societies/ukr/index.htm>.

The other major topic under review at the Program is Dr. Marples's study of the writing of national history in Ukraine, with a focus on the Stalin years. The director was able to include some of the research undertaken in a lecture given at the School of Slavonic and East European Studies, University of London, on 23 February 2005, entitled "Stepan Bandera: The Resurrection of a National Hero," as part of the School's regular seminar series focusing on "Personalities of the Right." Among those who have assisted in this program are Oleksandr Melnyk, a recent recipient of an M.A. degree in

history from the University of Alberta (and now a Ph.D. candidate at the University of Toronto), and Per Rudling, a provisional Ph.D. candidate at the University of Alberta.

Last year the Program also hosted Margrethe Sowik, a native of Norway, who is completing a Ph.D. at the Baltic and East European Graduate School in Stockholm, Sweden. Ms. Sowik, who is studying the language question in Ukraine, spent four months at CIUS and presented some results of her research in a seminar in the Workshop on Cultural Identities series organized by Dr. Serhii Plokhii of CIUS. In July 2005 she will participate in a panel on History, Memory, and Identity in Ukraine organized by the Stasiuk Program for the World Congress of Central and East European Studies in Berlin along with Anna Makolkina (University of Toronto), Roman Serbyn (Université du Québec à Montréal), Kataryna Wolczuk (University of Birmingham), and Dr. Marples.

Lastly, the Program remains a major depository for the study of modern Ukraine, including the archive generously donated by Dr. Roman Solchanyk of Santa Monica, California, which focuses on the dissident movement in Ukraine, and includes many rare newspapers and journals.

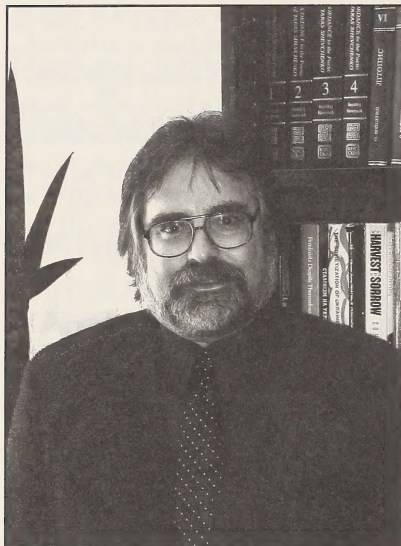

In 2008 the University of Alberta will celebrate 100 years since its founding. To recognize this milestone, the U of A has launched Campaign 2008, its biggest fund-raising campaign in history, and has identified the Canadian Institute of Ukrainian

Studies (CIUS) as a priority in support of its project "Partnership with Ukraine." Dr. Zenon Kohut says, "It is imperative that CIUS build on the work that has been done to date and take full advantage of emerging opportunities in Ukraine." For more information, please visit the Web site <www.uofaweb.ualberta.ca/campaigntoolkit/pdfs/CIUS.pdf> or get in touch with us at (780) 492-2972; cius@ualberta.ca.

New Publications

Andriy Makuch, guest editor for the JUS issue devoted to the history of Ukrainians in Canada

Journal of Ukrainian Studies

Two new issues of the *Journal of Ukrainian Studies* have been published. The first, volume 28, no. 1 (Winter 2003), is a regular issue consisting mostly of history articles. In his "Ukrainian Immigration from the Russian Empire to Canada: A Reappraisal," Vadim Kukushkin analyzes pre-1914 emigration from Russian-ruled Ukraine to Canada on the basis of archival sources. George M. Farion gives a "play-by-play" account of the Battle of Korosten between Bolshevik forces led by Mykola Shchors and units of the Ukrainian Galician Army led by Alfred Bizanz (30 August–3 September 1919) and looks into Shchors's mysterious death. Using archival materials, Iryna Pavlenko examines the Soviet ideological struggle against the national-liberation movement in Western Ukraine in 1944–45. According to James R.

Payton's article, the Reformation had a threefold impact on Ukrainian history. Andrii Danylenko's "An Uneven Contest between Ethnographism and Europeanism" assesses the contribution of Ukrainian émigré linguists to the study of the Ukrainian language.

The second issue, volume 28, no. 2 (Summer 2003), is a special issue devoted to the history of Ukrainians in Canada. It consists of papers presented at a conference in 2002 and collected by the guest editor, Andriy Makuch. Two of them deal with the career and cultural contribution of Vasile Avramenko. Orest T. Martynowych gives a vivid account of Avramenko's work and life in Canada from 1925 to 1929, while Andriy Nahachewsky analyzes the nature of Ukrainian dance developed by the famous dance master. In her article, Uliana (Elaine) Holowach-Amiot describes the origin and development of the Canadian Ukrainian Youth Association in the interwar period and corrects some misconceptions about it. Rev. Dr. Myroslaw Tataryn draws an intimate portrait of Father Nicholas Shumsky (1891–1962) based on family archives and shows how his complex career reflects the Ukrainian Catholic community's search for identity in Canada. In his contribution, "The Royal Canadian Mounted Police and the Surveillance of the Ukrainian Community in Canada," Myron Momryk examines how the RCMP monitored Ukrainian organizations from the 1920s to the 1960s and what it learned about them. Finally, the novelist and scholar Lisa Grekul analyzes Vera Lysenko's *Yellow Boots* from a feminist viewpoint and arrives at some fresh and startling critical judgments. This is our second special issue on Ukrainians in Canada: the first came out in 1991 (vol. 16, nos. 1–2) and was guest-edited by Francis Swyrypa.

Zenon Kohut. *Korinnia identychnosti: Studii z rann'omodernoï ta modernoï istorii Ukraïny* (Roots of Identity: Studies on Early-Modern and Modern Ukraine). Kyiv: Krytyka, 2004

This collection of fifteen articles, originally written in English between 1977 and 2002, is the fourth book in the series of Ukrainian-language historical studies issued by the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS.

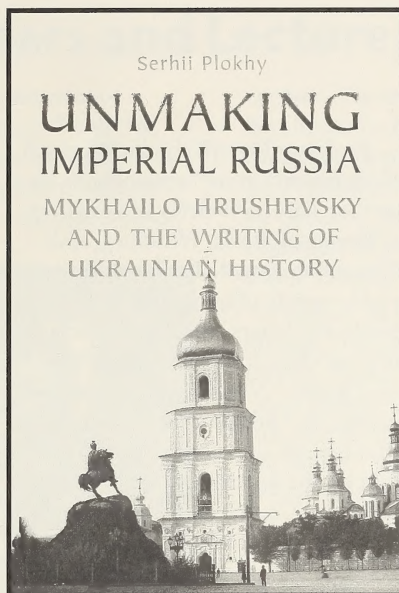
Although these essays were not written for a single volume, they have a common thread. Whether dealing with fundamental problems of political history, historiography, or questions of historical memory, these articles touch upon the formation and reformulation of early-modern and modern Ukrainian identity; hence the title of the collection, *Roots of Identity*.

For Dr. Zenon Kohut, the roots of modern Ukrainian identity are to be found in the early-modern period,

which stands in contrast to the approach of rigid modernists, who treat the appearance of a Ukrainian nation as a nineteenth- or twentieth-century phenomenon. To buttress his conclusion, he points to the conceptualization of a "Little Russian Ukrainian Cossack nation" by the Cossack chroniclers, which indicates a political entity that gave rise to modern Ukrainian identity. At the same time, the formation of this Little Russian identity had contradictory consequences, at times stimulating and at other times impeding the growth of a modern Ukrainian consciousness. The concepts of Ukrainian nationhood and identity are issues that are sure to spark passionate discussion among students of Ukrainian history.

Korinnia identychnosti can be purchased from CIUS Press for \$39.95 (cloth) and \$29.95 (paperback). Outside Canada, prices are in US dollars. Orders can be placed online by credit card); by e-mail (cius@ualberta.ca); by phone (780-492-2973) or fax (780-492-4967); or by mail (CIUS Press, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8).

Serhii Plokhy. *Unmaking Imperial Russia: Mykhailo Hrushevsky and the Writing of Ukrainian History*. Toronto, Buffalo and London: University of Toronto Press, 2005

This new study by Professor Serhii Plokhy (Plokhii) grew out of his in-

volvement in the Hrushevsky Translation Project undertaken by the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research.

From the eighteenth century until its collapse in 1917, Imperial Russia—as distinct from Muscovite Russia before it and Soviet Russia after it—officially held that the Russian nation consisted of three branches: the Great Russian, Little Russian (Ukrainian), and White Russian (Belarusian). After the 1917 Revolution, this view was challenged and discredited by many leading scholars, politicians, and cultural figures, but none was more intimately involved in the dismantling of the old imperial identity and its historical narrative than the eminent Ukrainian historian Mykhailo Hrushevsky (1866–1934).

Long before the revolution, Hrushevsky took an active part in the work of Ukrainian scholarly and cultural institutions and political organizations. In 1918 he became the first head of the independent Ukrainian state.

Serhii Plokhy's *Unmaking Imperial Russia* examines Hrushevsky's construction of a new historical paradigm that brought about the nationalization of the Ukrainian past and established Ukrainian history as a separate field of study. By showing how the "all-Russian" historical paradigm was challenged by the Ukrainian national project, Plokhy provides the indispensable background for understanding the current state of relations between Ukraine and Russia.

Unmaking Imperial Russia is an important contribution to the study of Ukrainian history and historiography. It can be purchased directly from the University of Toronto Press for \$95.00 (cloth) by phone (800-565-9523) or fax (800-221-9985); outside North America call 416-667-7791 or fax 416-667-7832. Order forms can also be downloaded at www.utppublishing.com/downloads.

Upcoming Publication

Synopsis: A Collection of Essays in Honour of Zenon E. Kohut

This volume contains contributions by twenty-two prominent historians from five countries. Topics range from the Middle Ages to the Soviet period. Especially well represented are studies in historiography, the early-modern period, and Ukrainian-Russian relations.

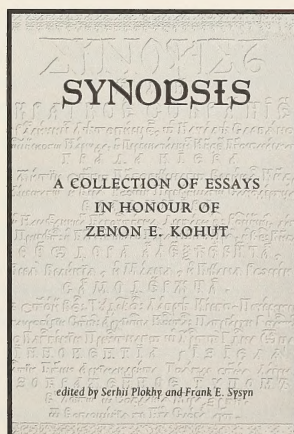
As JUS issue: \$28

As separate book edition (cloth): \$39.95
Outside Canada, prices are in US dollars.

Order online: www.utoronto.ca/cius

By mail:
CIUS Press, 450 Athabasca Hall,
University of Alberta, Edmonton AB,
T6G 2E8

Tel: (780) 492-2973; fax (780) 492-4967;
e-mail: cius@ualberta.ca

CIUS News

Reverend Dr. Yuriy Mytsyk, John Kolasky Fellow, 2004

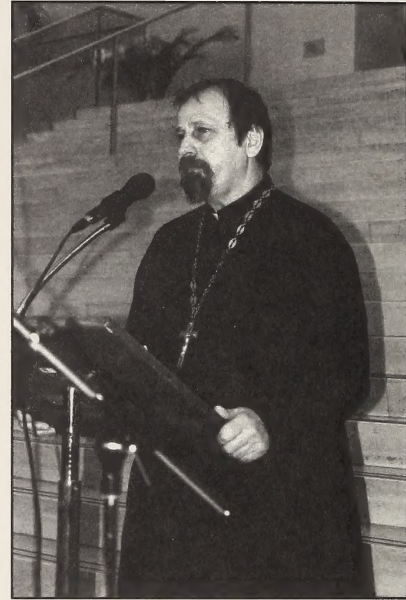
Canadian archives and libraries proved to be important repositories of documents for a research project that Yuriy Mytsyk is conducting on the history of the Ukrainian Orthodox Church. Dr. Mytsyk's research stay in Canada was funded by CIUS through the John Kolasky Memorial Endowment Fund. Dr. Mytsyk, who is a professor at the Department of History and Political Science at the National University "Kyiv Mohyla Academy," is a well-known historian of the Cossack era.

Volume 2 of eyewitness accounts of 1932–33 famine survivors, edited by Rev. Dr. Yuriy Mytsyk. CIUS provided funding for its publication through a grant from the Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund.

Professor Mytsyk conducted much of his research from September to December 2004 in libraries and archives of Toronto, Ottawa, Winnipeg, and Edmonton. Essential to his study were a wide variety of unpublished documents and letters related to the scholarly and church activities of Yu. Mu-lyk-Lutsyk, I. Vlasovsky, Metropolitan Ilarion, and Bishop Yevhen Bachynsky. His research also allowed him to shed light on the activities of the Ukrainian Orthodox Church and the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church from the mid-seventeenth to the late twentieth centuries. Discussions with a number of well-known Canadian and American scholars, among them Frank Sysyn, Serhii Plokhii, Roman Yereniuk, Rev. Myroslav Tataryn, and the Very Reverend Tymofii Minenko, provided further insight into his area of study. Some of the results of Dr. Mytsyk's findings will be presented in two articles, "Dmytro Doroshenko's Letters to Metropolitan Ilarion" and "The Sicheslav Period of Bishop Yevhen Bachynsky," and a book-length manuscript, "Chyhyryn—the Hetmanate Capital." The latter will highlight the relations between the church and the Hetmanate in the seventeenth and eighteenth centuries.

In addition to his research, Dr. Mytsyk delivered lectures at St. Andrew's College, University of Manitoba, presented a CIUS seminar at the University of Alberta on the "Testimonies of Survivors of the Man-Made Famine of 1932–33," and was the keynote speaker at the Edmonton commemoration of the 71st anniversary of the famine-genocide in Ukraine. He also met with a number of community groups to discuss the state of the Church and the presidential election and its aftermath in Ukraine.

Rev. Dr. Yuriy Mytsyk, keynote speaker at the commemoration of the 1932–33 famine-genocide in Edmonton in November 2004

Dr. Mytsyk also met with 1932–33 famine survivors to collect their accounts, which will comprise part of volume 3 of *Ukrains'kyi holokost 1932–33: Svidchennia tykh, khto vyzhiv* (The Ukrainian Holocaust of 1932–33: Testimonies of Those Who Survived). The second volume of this collection of eyewitness accounts was published in Ukraine on the eve of his departure for Canada. Its publication was made possible in part by a CIUS grant from the Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund.

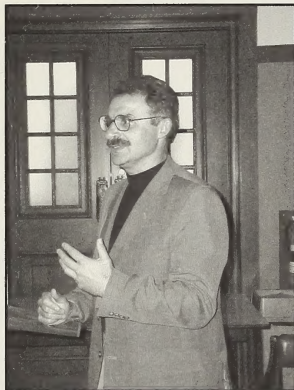
Dr. Mytsyk's research work outside Edmonton was facilitated by Myron Momryk (Ottawa), Andriy Makuch (Toronto), and Dr. Roman Yereniuk (Winnipeg).

CIUS Seminars and Lectures (Fall 2004)

13 September. Dr. Alexandra Hrycak, Department of Sociology, Reed College, Portland, Oregon. "Only We, Mothers, Can Halt the Bloodshed! Local Constructions of Women's Rights in Ukraine." Co-sponsored with the Department of Modern Languages and Cultural Studies and CIUS, University of Alberta.

17 September. Dr. Viktor Yelensky, Institute of Philosophy, National Academy of Sciences of Ukraine and visiting Fulbright scholar, Brigham Young University. "The Changing Religious Landscape of Post-Communist Ukraine."

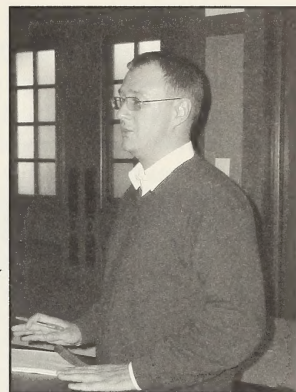
Dr. Viktor Yelensky, specialist on religion in Ukraine

21 October. Dr. Georgiy Kasianov, Institute of History, National Academy of Sciences of Ukraine and Peter Jacyk visiting scholar, Russian and East European Studies Centre, University of Toronto. "Making Ukrainians': Historiography and the Challenges of Nation Building in Contemporary Ukraine."

12 November. Dr. Mark von Hagen, professor of history, Columbia University; president of the International Association for Ukrainian Studies. "The Holodomor and the State of Ukrainian Studies" (Annual Ukrainian Famine

Lecture). Co-sponsored by the Ukrainian Canadian Congress, Toronto Branch, the Petro Jacyk Program for the Study of Ukraine, University of Toronto, and CIUS, Toronto Office.

18 November. Rev. Dr. Yuriy Mytsyk, Department of History, National University "Kyiv-Mohyla Academy," and John Kolasky Memorial Fellow. "Testimonies of Survivors of the Man-Made Famine of 1932-33 in Ukraine." (Lecture given in Ukrainian)

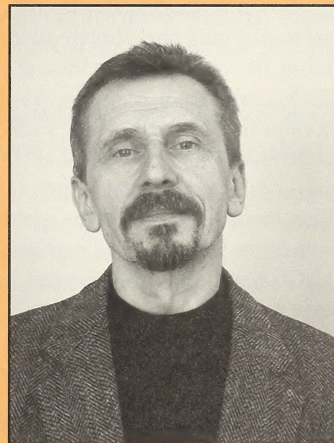
Dr. Georgiy Kasianov, specialist in twentieth-century Ukrainian history

30 November. Dr. David Marples, Department of History and Classics, University of Alberta, and director, Stasiuk Program, CIUS; Ilya Khineiko, Department of History and Classics, University of Alberta; and James D. Jacuta, director, Ukraine Transparency and Election Monitoring Project. Round-table panel on "The Current Political Crisis in Ukraine: A Revolution in Progress?" (Sponsored by CIUS's Stasiuk Program)

2 December. Tanya Narozhna, Department of Political Science, University of Alberta. "The Bermuda Triangle: State, Civil Society, and Western Agencies in Ukraine."

"One of the best ways that the Diaspora can help Ukraine is to support and strengthen its own institutions, such as the Canadian Institute of Ukrainian Studies."

The Canadian Institute of Ukrainian Studies appreciates every donation it receives. All gifts are recognized with a thank-you letter and a receipt for income-tax purposes.

Mykola Ryabchuk, National University "Kyiv Mohyla Academy"
2004 John Kolasky memorial fellow

Focus on CIUS Donors

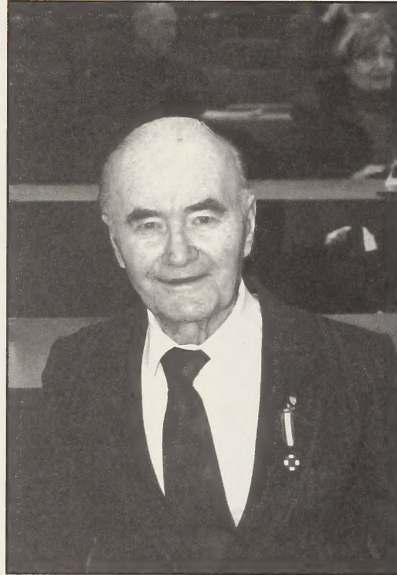
Celestin (Mykola) Suchowersky

When Mykola Suchowersky was a student in Chernivtsi, little did he dream that world events would take him from Bukovyna through war-torn Germany and eventually to Canada. It is to the advantage of Ukrainian scholarship and research at the Canadian Institute of Ukrainian Studies and the University of Alberta that he and his wife, Irena, decided to settle in Edmonton.

Dr. Suchowersky's list of scholastic achievements, community service, and awards is a lengthy one. He obtained a degree in law and political studies in 1937 and a Ph.D. in political economy from Chernivtsi University in 1939, but after arriving in Canada in 1949, his education started anew, as was the case for many post-World War II immigrants. In 1960 he obtained a master's degree in library sciences from the University of Washington in Seattle. At the University of Alberta, from which he retired in 1979, he held various administrative and teaching positions, including a professorship in the departments of East European Studies and Slavic Languages.

Dr. Suchowersky's association with CIUS has been a long one. Shortly after its founding, he was invited, by then director Dr. Manoly Lupul, to join its advisory committee, and then, along with thirty of Canada's most distinguished Ukrainian scholars, he became a corresponding member. Today, at the age of 92, Dr. Suchowersky is still a regular visitor to CIUS and has a near-perfect attendance record at its seminars.

Dr. Suchowersky's love of scholarship and understanding of the needs of Ukrainian education in Canada and Ukraine led him and his wife to establish the Celestin and Irena Suchowersky Endowment Fund. Established in 1999 with a donation of \$50,000, today it stands at \$56,500. The fund offers

Dr. Celestin (Mykola) Suchowersky

fellowships at the M.A. or Ph.D. level to qualified residents of the Bukovyna region to study at Canadian universities, especially at the universities of Alberta, Saskatchewan, and Toronto. In setting up the fund, Dr. Suchowersky said, "I want the fund to support the education of specialists in economics, sociology, and psychology—fields that are underrepresented in Ukraine." Last year a grant from this fund helped finance research by Professor Yuriy Markar of Chernivtsi National University on the deportation of Ukrainians from the Chelm (Kholm) region.

In addition to his own contribution, Dr. Suchowersky has also encouraged others to support Ukrainian scholarship. In 1995 he was instrumental in establishing the Teodota and Ewan Klym Memorial Endowment Fund, which enhanced relations between CIUS and Chernivtsi National University. Dr. Suchowersky has also engaged in other activities to help his alma mater, such as spearheading a fund-raising campaign that collected over

\$85,000 to purchase printing equipment for that university and its Centre for the Study of Bukovyna.

For his tireless community service, Dr. Suchowersky has been awarded a number of prestigious awards, including medals from the governments of Canada and Alberta, the Ukrainian Canadian Congress, and the Union of Officers of Ukraine. He is an honorary citizen of Chernivtsi. In 1993 Chernivtsi National University presented him with an honorary doctorate.

In 1997 Dr. Suchowersky published his memoirs, *Moï spohady*, in Kyiv. The book contains a record of his life, cultural and civic activities, and achievements, as well as perceptive descriptions of Ukrainian cultural and political life in prewar Bukovyna, wartime and immediate postwar Germany, and Canada.

On 8 May Mykola Suchowersky turned 92. We congratulate him on his birthday and wish him continuing good health.

**Микола
Суховервкун**

**МОЇ
СПОГАДИ**

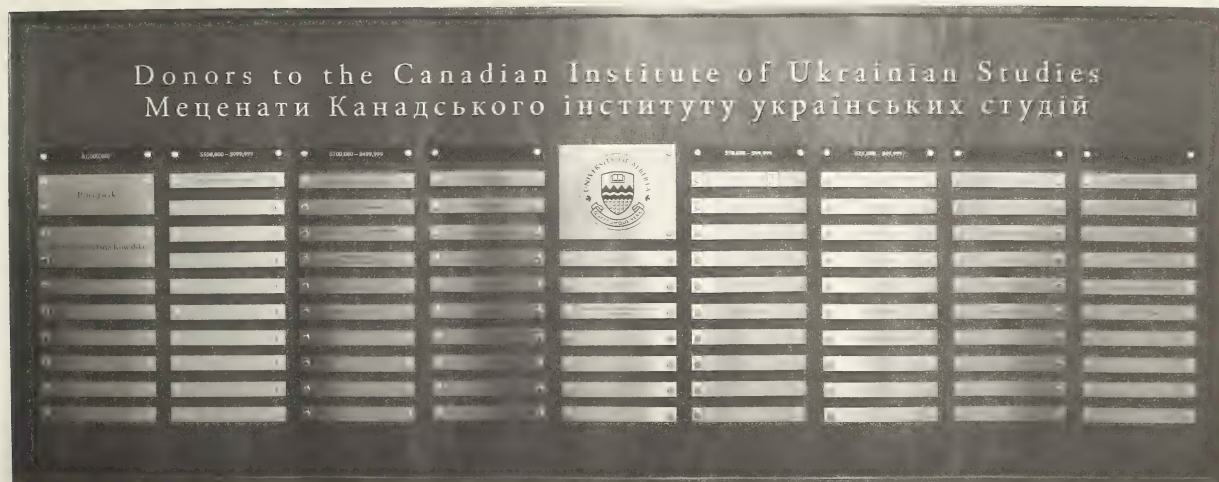
Mykola Suchowersky's memoirs, published in Kyiv in 1997.

Report on Endowment Funds

Endowments are crucial to the support of CIUS projects and funding scholarship in Ukrainian studies. They are listed here in the order in which they were established. Amounts include all donations received by 31 March 2005. Only income is used to fund projects, scholarships, grants, and subsidies.

If you would like to make a contribution or establish an endowment, please use the form provided on the centre page.

Donor wall recognizing individuals and organizations that have contributed \$25,000 or more to the CIUS

Krysa Family Scholarship Endowment Fund: \$32,682

Established by Leo Krysa (Edmonton) in December 1981. A minimum of one undergraduate scholarship is offered in Ukrainian and Ukrainian Canadian studies annually.

CIUS Endowment Fund: \$808,695

Established in September 1986 with bequests from the estates of George Deba (Vancouver) and Katherine Miskew (Edmonton), as well as individual and institutional donations from Canada and the USA. Income supports current CIUS projects and activities.

Volodymyr and Daria Kubijovyč Memorial Endowment Fund: \$430,144

Established in November 1986 with a bequest from the estate of Prof. Volodymyr Kubijovyč and matched two-to-one by the Government of Alberta. Income has helped fund the *Entsyklopediia Ukrainoznavstva*, *Encyclopedia of Ukraine*, and Shevchenko Scientific Society, Sarcelles, France. It now funds the Internet Encyclopedia of Ukraine Project.

Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund: \$126,058

Established in December 1986 by Petro Malofij (Edmonton). Income funds scholarships to students from the Sniatyn region studying at Chernivtsi National University in the fields of history, political science, law, and economics.

Stephania Bukachevska-Pastushenko Archival Endowment Fund: \$300,000

Established by Stephania Bukachevska-Pastushenko (Toronto) in January 1987 and matched two-to-one by the Government of Alberta, the fund supports archival research, cataloguing of existing collections, and publication of research aids.

Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton Endowment Fund: \$600,425

This fund, established in April 1987 and matched two-to-one by the Government of Alberta, made it possible for the

Ukrainian Language Education Centre (ULEC) to undertake its activities. It is used to fund the development and publication of the Nova resource series for students and teachers in bilingual schools and to fund professional development of teachers.

Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund: \$1,950,000

Established by Daria Mucak-Kowalsky and the late Michael Kowalsky (Toronto) in December 1987 to fund academic research, scholarships and scholarly publications. The Government of Alberta gave two-to-one matching funds for the initial donation of \$100,000.

In 1998, 1999, and 2000 the Kowalskys increased the endowment by \$1,650,000 and requested that the entire fund be used for the newly established Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine, which includes funding for the Kowalsky Eastern Institute of Ukrainian Studies, founded at Kharkiv National University in 2000.

Petro Czornyj Memorial Endowment Fund: \$30,000

Established with a bequest from the estate of Petro Czornyj (Toronto) in June 1988. Income is now used for grants for scholars from Ukraine.

Cosbield Investment Club Endowment Fund: \$105,546

Established by a private Toronto investment club in June 1988 to fund scholarly publications in Ukrainian studies. The Government of Alberta provided two-to-one matching funds.

Peter Jacyk Endowment Fund: \$3,000,350

Established by the late Peter Jacyk (Mississauga, Ontario) in June 1988 and matched two-to-one by the Government of Alberta. Income supports the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS. Its major project is the English translation of Mykhailo Hrushevsky's fundamental ten-volume *History of Ukraine Rus'*.

Stasiuk Family Endowment Fund: \$1,496,595

Established with a bequest from the estate of Eudokia Stasiuk (Toronto) in July 1988 and matched two-to-one by the Government of Alberta. Income supports the Stasiuk Program for the Study of Contemporary Ukraine and CIUS publications.

Anna and Nikander Bukowsky Endowment Fund: \$117,680

Established by Anna and the late Nikander Bukowsky (Saskatoon) in November 1988. Until 1996, income funded scholarly research and publications. At the request of the donor, the fund now supports the Ukrainian Church Studies Program.

Nestor and Zenovia Salomon Memorial Endowment Fund: \$26,667

Established by Wasyl and Halyna Salomon (Toronto) in December 1988 to fund Ukrainian language and literature projects.

Juchymenko Family Endowment Fund: \$5,000

Established by Ivan Juchymenko (Toronto) in January 1989 to fund scholarly research in Ukrainian history, with an emphasis on the nineteenth and twentieth centuries.

Alexander and Helen Kulahyn Endowment Fund: \$27,000

Established by Alexander and Helen Kulahyn (Sardis, BC) in May 1989 to provide research grants and scholarships to junior and senior scholars in the field of Ukrainian legal studies.

Dmytro Stepovyk Ukrainian Studies Endowment Fund: \$4,000

Established by Dmytro Stepovyk (Kyiv) in May 1989 to fund scholarly research and publications in Ukrainian art history.

Helen Darcovich Memorial Endowment Fund: \$169,659

Established by Dr. Vlas Darcovich (Edmonton) in July 1989 to support Ph.D. students writing dissertations in pedagogy, history, law, the humanities and social sciences, women's studies, and library science. A minimum of one doctoral fellowship is awarded annually.

Drs. Ivan and Myroslawa Iwanciw Endowment Fund: \$128,929

Established by Dr. Myroslawa Iwanciw (Elmwood Park, Illinois) in August 1989. Until 2001, income funded a scholarly exchange between York University (Toronto) and an institution in Ukraine and now funds scholarships for students at the National University "Kyiv-Mohyla Academy."

CIUS Exchanges with Ukraine Endowment Fund: \$35,640

Established by many donors in November 1989 to provide technical resources to Ukrainian institutions in exchange for scholarships for Canadian students and academics.

Marusia and Michael Dorosh Endowment Fund: \$100,000

Established by the late Michael Dorosh (Toronto) in November 1989 to provide fellowships for students pursuing a master's degree in Ukrainian and Ukrainian Canadian studies. A minimum of one fellowship is awarded annually.

Petro and Ivanna Stelmach Endowment Fund: \$150,000

Established by Petro and Ivanna Stelmach (Mississauga) in November 1989 to provide research grants and scholarships in Ukrainian studies. Since 1993, the fund has been used to support the Institute for Historical Research at Lviv National University. In 1995 two annual scholarships for history students at Lviv National University were initiated.

Oleh Zujewskyj Endowment Fund: \$20,000

Established by the late Dr. Oleh Zujewskyj (Edmonton) in December 1989 to support the publication of literary works by Ukrainian writers living outside Ukraine.

Tymofij and Evhenia Taborowskyj Endowment Fund: \$20,500

Established by Tymofij and Evhenia Taborowskyj (Toronto) in April 1990 to fund the research and publication of works by scholars in Ukrainian and Ukrainian Canadian studies.

John Kolasky Memorial Endowment Fund: \$748,688

Established by the late John Kolasky (Surrey, BC), Pauline and the late Peter Kindrachuk (Vernon, BC), William and Justine Fedeyko (St. Albert, Alberta), and the Ukrainian community in Canada in May 1990 to provide fellowships for Ukrainian scholars and professionals to conduct research and study in Canada.

Vasil Kravcenko Endowment Fund: \$10,000

Established by the late Dr. Vasil Kravcenko (Hanover, Ger-

many) in February 1991 to fund scholarships and research grants for scholars in Ukrainian studies.

Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund: \$73,000

Established by Jaroslawa and Sonia Peczeniuk (Sudbury, Ontario) in December 1991 to provide research grants for scholars in Ukrainian and Ukrainian Canadian studies.

Wolodymyr Dylensky Memorial Endowment Fund: \$45,000

Established by Myron Dylensky (Toronto) in 1992. It has received matching funds from Xerox Canada. The fund provides research or publication grants in Ukrainian studies to scholars affiliated with academic, cultural and educational institutions in Lviv.

Mykola Klid Memorial Endowment Fund: \$32,525

Established in December 1992 by Maria Diakunyk (Kitchener, Ontario) and her three children, Dr. Bohdan Klid (Edmonton), Myroslav Klid (Mississauga, Ontario) and Maria Zadarko (Kitchener) to fund fellowships and research grants in Ukrainian studies.

Teodota and Iwan Klym Memorial Endowment Fund: \$35,353

Established in April 1995 with a bequest from the estate of Teodota Klym (Edmonton). The fund supports CIUS scholarly activities, including fellowships, publications, and the organization of conferences, primarily in co-operation with Chernivtsi National University.

Ukrainian Church Studies Program Endowment Fund: \$35,259

Established in November 1995 with a bequest from the estate of Harry Bratkiw (Edmonton) and donations from St. John's Fraternal Society (Edmonton) and St. Andrew's College (Winnipeg). The fund supports the Ukrainian Church Studies Program, as well as fellowships and publications in Ukrainian studies.

Ostap T. Shwed Memorial Endowment Fund: \$13,905

Established in April 1996 by Vera Shwed and her four children, Eugene, Dennis, Philip, and Mark Shwed. The fund supports projects at the Ukrainian Language Education

Centre in the area of teacher professional development for the improvement of teaching Ukrainian.

Stephen and Olga Pawluk Endowment Fund: \$50,000

Established in August 1996 by Olga Pawluk (Toronto) to support research and publishing in Ukrainian and Ukrainian Canadian history.

Stelmaschuk Extension Education Endowment Fund: \$21,200

Established in October 1996 by Professor Paul and Mrs. Anna Stelmaschuk (Kelowna, BC). The fund supports extension education in Ukraine by assisting Ukrainians who are doing distance-learning work or intend to work in this field. It can also be utilized for distance-learning workers from Canada to help educate prospective extension workers in Ukraine.

Michael Zacharuk Memorial Endowment Fund: \$10,000

Established in November 1996 by Mary Zacharuk (Two Hills, Alberta), in memory of her husband, Michael. The fund supports scholarships and publications in Ukrainian and Ukrainian Canadian studies.

Remeza Family Endowment Fund: \$100,000

Established in December 1998 by the late Sylvester Remeza (Ottawa). The fund supports research and publications pertaining to the work and legacy of Bohdan Lepky and the general areas of his intellectual and creative interests.

Dmytro and Stephaniea Kupiak Fund: \$50,000

Established in December 1998 by Stephaniea Kupiak (Milton, Ontario). The fund offers scholarships to graduates of the State Gymnasium of Busk, Ukraine, studying economics, political science, law, and international relations at Lviv National University.

Celestin and Irena Suchowersky Endowment Fund: \$56,500

Established in September 1999 by Dr. Celestin (Mykola) Suchowersky (Edmonton). The fund offers fellowships at the M.A. or Ph.D. level to residents of the Bukovyna region to study at the universities of Alberta, Saskatchewan, Toronto,

or other Canadian universities in the disciplines of sociology, psychology, economics, or Ukrainian studies.

Fedeyko Family Endowment Fund: \$51,046

Established in November 2000 by William and Justine Fedeyko (St. Albert, Alberta). The fund supports the Ukrainian Canadian Program by funding scholarly research, conferences, and community-outreach activities and the publication of works in the aforementioned field.

Michael Kowalsky and Daria Mucak-Kowalsky Scholarship Endowment Fund (2000): \$20,000

Established in December 2000 by Daria Mucak-Kowalsky (Toronto). The primary purpose of the fund is to offer scholarships for students enrolled in master's, candidate's, doctoral, or other advanced degree programs in Ukraine and Canada. Scholarships in Ukraine will be offered for studies in international relations, political science, history, cultural studies, economics, sociology, and psychology at Lviv National University, Ivano-Frankivsk National University, and the National University "Kyiv-Mohyla Academy." In Canada scholarships will be offered for studies in Ukrainian language, literature, history, international relations, and political science at any Canadian university, with preference given to students at the University of Alberta.

Michael Kowalsky and Daria Mucak-Kowalsky Encyclopedia of Ukraine Endowment Fund: \$100,000

Established in April 2004 by Daria Mucak-Kowalsky (Toronto). The fund supports the preparation, editing, and updating of entries dealing with the history of Ukraine for the Internet Encyclopedia of Ukraine project.

Donations / Пожертви

To carry out its many scholarly and educational programs and projects, CIUS relies on the financial support of individual and corporate benefactors. We are most grateful for all contributions, large or small.

Для виконання обширних інститутських програм і проєктів, КІУСові необхідна фінансова підтримка індивідуальних і корпоративних добродіїв.

Ласкаво просимо Вас скласти пожертву на КІУС.

Ми глибоко вдячні за всі пожертви, великі чи малі.

Gifts to CIUS are fully tax-deductible in both Canada and the United States.

Пожертви не обкладаються податками.

Donors from Canada should make cheques out to the Canadian Institute of Ukrainian Studies.

Donors from the United States should make cheques out to the University of Alberta Foundation USA, Inc., in order to receive IRS income tax receipts.

Name _____

Address _____

_____

_____

Postal/Zip Code _____

Tel. (____) _____ E-mail _____

Please use the self-addressed envelope. Postage is paid only if mailed in Canada.

Просимо користуватися прикріпленою конвертою. Поштові кошти оплачені тільки в Канаді.

Please enter your change of address above or provide the name and address of someone who would like to be added to our mailing list.

Якщо у Вас змінилася адреса, або знаєте когось, хто бажав би отримувати Бюлетень КІУСу, будь ласка подайте нові координати.

Please continue to next page

I/we wish to make a gift to CIUS in the amount of \$ _____ and choose to contribute by:

- ☐ An enclosed cheque payable to **Canadian Institute of Ukrainian Studies**; or for residents of the United States to **University of Alberta Foundation USA, Inc.**; mail to:

CIUS, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8

- ☐ A one-time gift via my VISA / MasterCard: Card # _____

Expiry Date _____ Daytime Phone (____) _____

Cardholder _____ Signature _____
(please print name)

Date _____

- ☐ Installments of \$ _____ per month; commencing ____/____ (m/y) and

ending ____/____ (m/y) from my VISA / MasterCard: Card # _____

Expiry Date _____ Daytime Phone (____) _____

Cardholder _____ Signature _____
(please print name)

Date _____

- ☐ I/we wish my/our gift to support the general activities and programs of CIUS, where the need is greatest.

- ☐ I/we wish my/our gift to support the following project/program or endowment fund:

_____

- ☐ I/we wish to establish an endowment fund or make a planned gift (e.g., life insurance policy, bequest) and would like to be contacted by the director of the Canadian Institute of Ukrainian Studies. Please provide your name and phone number in the space above or call us at (780) 492-2972, fax (780) 492-4967, or e-mail cius@ualberta.ca

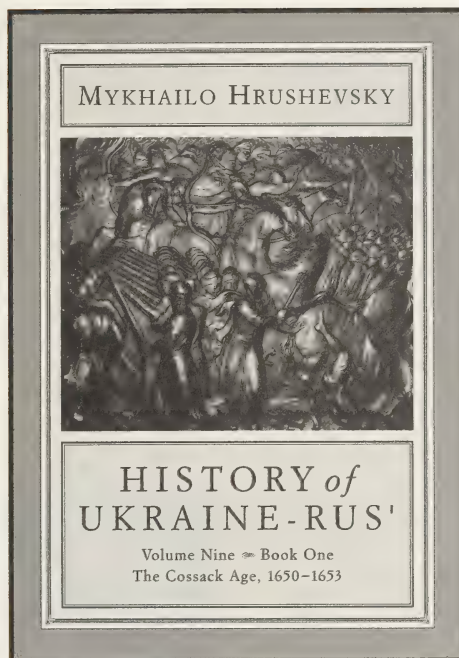
In an effort to keep printing and mailing costs to a minimum, we urge CIUS Newsletter recipients to read and consider one of the following two options, if appropriate:

☐ I no longer wish to receive the *CIUS Newsletter*. Please fill out your name and address in the space above or enclose your mailing label and return it to CIUS in the stamped, self-addressed envelope provided for your convenience.

☐ If you would prefer to receive an electronic copy of the *CIUS Newsletter* rather than a hard copy, please check the box and provide your e-mail address: _____

Pre-Publication Offer

The most authoritative history of Ukraine

History of Ukraine-Rus'

VOLUME NINE, BOOK 1
The Cossack Age, 1650-1653
by Mykhailo Hrushevsky

No period in Bohdan Khmelnytsky's rule was as rich in international and dynastic plans as the years 1650 to 1653. After the Zboriv Agreement of 1649, when the hetman resolved to find a way to break forever with the Polish-Lithuanian Commonwealth, he set out to create the military and political conditions to achieve his goal. From Venice to Moscow the wily hetman spun his diplomatic and military plans. Fusing the interests of his new state to those of his own family, he aspired to found a new dynasty by marrying his son to the daughter of the ruler of Moldavia. As Khmelnytsky pursued these goals and aspirations, the Cossacks' military victories and defeats were shaping the fate of a new Ukraine. This turbulent and dramatic phase of Ukraine's history is covered in volume 9, book 1 of Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'*, to be published by CIUS Press in 2005.

Until 31 October 2005, volume 9, book 1 of the *History* can be purchased at the reduced price of \$95 (including taxes and shipping) on orders placed by telephone, fax, mail, or e-mail; for orders made on-line the price is \$85 (plus taxes and shipping). Outside Canada, prices are in US dollars. After the designated date the price will revert to its regular retail price, \$119.95 (plus taxes and shipping).

Orders can be placed on-line by credit card via a secure Internet connection (at <www.utoronto.ca/cius>); by e-mail (cius@ualberta.ca); by telephone (780-492-2973) or fax (780-492-4967); or by writing to **CIUS Press**, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton AB, Canada T6G 2E8.

Канадський інститут українських студій

450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

КІУС та «помаранчева революція»: інформування громадськості Канади про події в Україні

Осінь 2004 р. стала тим періодом, в якому працівники КІУСу почали зосереджувати все більшу увагу на президентських виборах в Україні. Це проявлялося, здебільшого, в інформуванні колег, засобів масової інформації (ЗМІ) та загалу громадськості про президентські вибори та про те явище, що стало відоме світові як «помаранчева революція». Одночасно з цим, КІУС також керував «Українським проєктом прозорого моніторингу виборів 2004 р.» (УППМВ).

УППМВ офіційно розпочав свою працю 10 вересня 2004 р., коли торонтський депутат Парляменту Борис Вжесневський вручив КІУСу чек на 250 тисяч доларів від імені його родинної добродійної фундації «Допомога Україні—Aid to Ukraine». Дмитро Якута очолив проєкт від імені КІУСу, тоді як неурядова організація «Громадянська енергія» стала партнером КІУСу в Україні.

У рамках повноважень цього проєкту, в Україну поїхали 26 канадців. Деякі з них взяли участь у плануванні та проведенні семінарів про виборче право та процедури виборчого процесу для працівників місцевих виборчих дільниць та спостерігачів. Інші були спостерігачами на виборчих дільницях. Їхня присутність та спостереження за перебігом подій були важливі, зокрема під час другого туру голосування 21 листопада, коли вони часто ставали свідками порушень виборчого права і навіть

Голосування 26 грудня у Запоріжжі, Україна. Світлина Рубі Свансон, Факультет фізики Альбертського університету. Р. Свансон була спостерігачем на виборах 26 грудня 2004 р.

явного обману.

Особливо треба відзначити важливість фактів поїздки в Україну груп спостерігачів, до складу яких увійшли канадські депутати Парляменту. Серед них були такі депутати, як Бернард Бігра (виборчий округ Розмонт — Ля Петіт-Патрі), Пітер Голдрінг (Едмонтон — Схід), Дейвід Кілгор (Едмонтон — Мілл Вудз-Бомонт), Джуді Василиця-Ліз (Вінніпег — Північ), Борис Вжесневський (Етобікок — Центр) і сенатор Дейвід Смит.

Звіти й спостереження цих канадців, у той час, як деякі з

яких були очевидцями серйозних виборчих порушень, стали, до певної міри, підставою для рішення канадського уряду про невизнання офіційних результатів голосування 21 листопада.

Спостерігачі від УППМВ також повідомляли канадські ЗМІ про перебіг президентських виборів і писали статті, опубліковані в газетах «National Post» та «Globe and Mail». Місцеві газети по всій Канаді також друкували статті про вибори, де фігурували або згадувалися директор УППМВ п. Якута або спостерігачі у рам-

Продовження на стор. 3

Слово директора

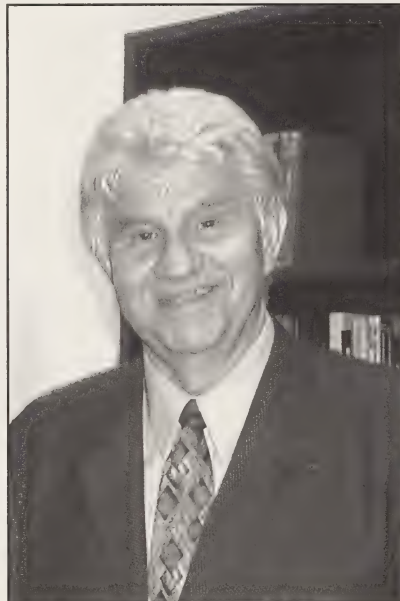
Дорогі читачі!

Від часу мого останнього звернення до вас у Бюлетені КІУСу за осінь 2004 р., відбулося багато різної діяльності, значна кількість якої не була запланована. Ця незапланована діяльність, як ви вже мабуть здогадуєтесь, стосувалася президентських виборів та наступних подій в Україні, які стали відомі як «помаранчева революція». До наших науковців, дослідників та спостерігачів у рамках «Українського проекту прозорого моніторингу виборів 2004 р.» (УППМВ) часто зверталися місцеві, національні та міжнародні засоби масової інформації (ЗМІ), а також університетські колеги, щоб отримати інформацію та аналізи про президентські вибори.

Члени нашого штату в Едмонтоні й Торонті давали інтерв'ю, писали статті й виступали з доповідями про події в Україні. Вони також брали участь у громадських заходах збору коштів для фінансування поїздок виборчих спостерігачів в Україну і були присутніми на масових зборах та інших особливих заходах. Двоє з наших працівників, Богдан Клід та Ярс Балан, поїхали в Україну виборчими спостерігачами під час Різдвяних свят. Дмитро Якута блискуче виконав обов'язки керівника УППМВ, що досяг успіху в поширенні інформації у Канаді про президентські вибори в Україні. Фінансування для цього проекту забезпечила родина добродійна фундація Вжесневських «Допомога Україні—Aid to Ukraine», а гроші передав КІУСові депутат Парляменту Борис Вжесневський. Програма ім. Стасюків, під керівництвом д-ра Дейвида Марплза, також була цілковито зосереджена на

українських виборах. Ви можете більше прочитати про діяльність Програми ім. Стасюків у цьому випуску Бюлетеня.

Повертаючись до нашої регулярної діяльності, хочу сказати, що з'явилися друком два випуски «Журналу українознавчих студій», один з яких був присвячений українсько-канадським темам. Методичний кабінет української мови (МКУМ) завершив підготовку

Зенон Когут

й опублікував «Вправи до навчальних розділів» для двомовних програм «Нова 4», «Нова 5» і «Нова 6». Окрім того, МКУМ опублікував книжку «Перша зірка. Збірник віншувань» — якраз вчасно, до Різдвяних свят. Продовжується праця над проектом «Internet Encyclopedia of Ukraine» (Енциклопедія України в Інтернеті), і на вебсайті енциклопедії зараз вже є понад 1 550 гасел (<www.encyclopediaofukraine.com/>). Отець доктор Юрій Мицик, стипендіат Меморіальної стипендії ім. Івана Коляски 2004 р., провів свої дослідження

в Оттаві, Торонті, Вінніпезі й Едмонтоні. Він також виступив з промовою про голодомор 1932—33 рр. у приміщенні Міської ради Едмонтону під час річних відзначень голоду в Україні, які були спонсоровані Конгресом українців Канади. Стаття про дослідження отця Мицика та його видавничу діяльність подається у цьому числі Бюлетеня. Перша книга дев'ятого тому «Історії України-Руси» Михайла Грушевського в англійському перекладі буде опублікована Видавництвом КІУСу пізніше цього року. Українсько-канадська програма (УКП) продовжує працювати над своїм головним завданням — другим томом «Історії українців у Канаді» і готує ілюстровану біографію засновника українського танцю в Канаді Василя Авраменка. Програма дослідження Східної України ім. Ковальських буде продовжувати свій довготривалий проект підтримки археологічних розкопок Батурина, які очолює д-р Володимир Мезенцев з Торонта.

Мені приємно повідомити вас, що Альбертський університет надав проекту «Партнерство КІУСу з Україною» статус першочергового значення у рамках університетської кампанії збору коштів до 2008 р. Завдання цього проекту, зокрема, полягають у тому, щоб координувати нинішні проекти КІУСу та встановити нові партнерства в Україні, розробити пропозиції спільних проектів Альбертського університету з факультетами або іншими відділами закладів вищої освіти в Україні, а також завербувати кращих студентів та аспірантів для навчання в Альбертському університеті. Більше подробиць про це можна знайти на вебсайті: <www.uofaweb.ualberta.ca/campaign/prioritiesbyproject.cfm>.

На початку цього року професор

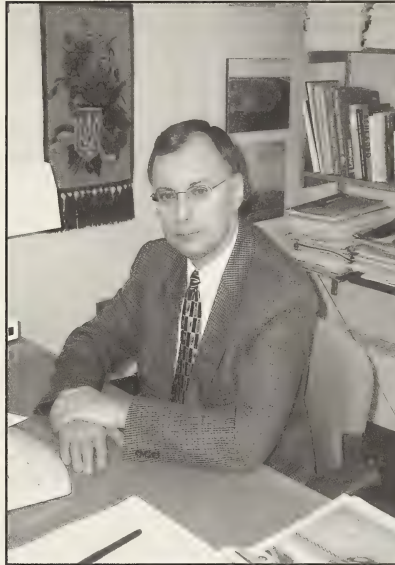
Віктор Кревс зі Львівського Національного університету ім. Івана Франка (ЛНУ) і Беррі Тонг з Міжнародного відділу Альбертського університету підготували перший варіант угоди про обміни, яка дозволить студентам з одного навчального закладу навчатися в іншому й отримати відповідне академічне визнання. Професор Кревс також зустрівся з керівниками та працівниками багатьох інших підрозділів, щоб обговорити зв'язки між двома університетами.

Усім вам, хто зробив такі щедрі пожертви під час Різдвяної кампанії, висловлюю нашу сердечну вдячність за вашу підтримку. Без неї наші науковці, дослідники та інші працівники не мали б змоги продовжувати свою діяльність у найсприятливішому темпі, щоб підготувати високоякісні наукові та навчальні матеріали, як також ми не могли б розвивати українознавство в Канаді, Україні та інших частинах світу. Ми залежали й будемо залежати від вашої щедрості в майбутньому.

*Зенон Когут,
директор*

Помаранчева революція

Продовження з 1-ої сторінки

Дмитро Якута, директор «Українського проекту прозорого моніторингу виборів 2004 р.» (УППМВ). У складі спостерігачів, які поїхали в Україну в рамках УППМВ, були канадські депутати Парляменту.

ках проекту. На національних каналах транслювалися теле- і радіорепортажі з Києва мереж «Сі-Бі-Сі» (CBC) та «Сі-Ті-Бі» (CTV), в яких часто можна було бачити або чути депутатів Бориса Вжесневського та Пітера Голдрінга. Журнал «Maclean's» опублікував

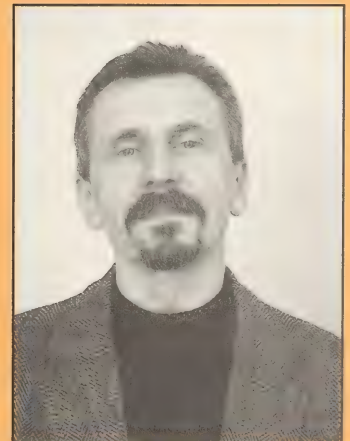
інтерв'ю з Дмитром Якутою у своєму випуску 6 грудня 2004 р.

До працівників КІУСу в едмонтонському та торонтському бюрох часто зверталися місцеві та національні ЗМІ з проханням прокоментувати перебіг виборів та їхні наслідки. В Едмонтоні, доктори Зенон Когут, Сергій Плохій, Богдан Клід та Дейвід Марплз давали інтерв'ю, які транслювалися мережею «Сі-Бі-Сі» (CBC) по радіо й телебаченню, і матеріали яких вживалися журналістами у статтях, що появилися в «Edmonton Journal» та інших газетах. Д-р Марплз написав декілька коментарів, які були опубліковані в «Edmonton Journal» і «Toronto Star». Доктори Клід і Марплз виступили з публічними лекціями про події в Україні. 23 листопада д-р Когут виступив перед велелюдним зібранням біля будинку провінційної легіслатури, яке було організоване студентами Альбертського університету, щоб привернути увагу до фактів порушень виборчого законодавства та шахрайства під час другого туру виборів.

У Торонті, Франк Сисин, Марко Стех і Роман Сенькусь з торонтського бюро КІУСу дали багато інтерв'ю для телевізійних

«Один із найкращих способів, як діаспора може допомогти Україні — це підтримувати і зміцнювати свої власні інституції, такі як Канадський інститут українських студій».

Микола Рябчук, Національний університет «Киево-Могилянська Академія»; стипендіат ім. Івана Коляски 2004 р.

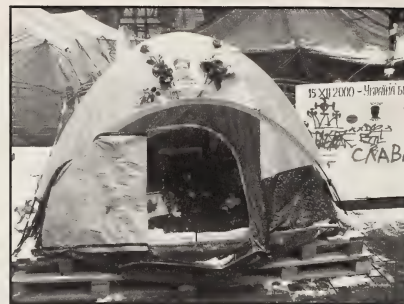
і радіопрограм мережі «Сі-Бі-Сі» (СВС) та «Голосу Америки». Д-р Сисин також брав участь у форумі, присвяченому «помаранчевій революції», який відбувся в Інституті ім. св. Володимира в Торонті. Роман Сенькусь регулярно висилав повідомлення й новини електронною поштою, тому список його електронних адресатів став головним джерелом та інформаційною мережею про «помаранчеву революцію».

Через свою Програму вивчення сучасної України ім. Стасюків, КІУС став учасником спільного проекту з Катедрою українознавства

при Оттавському університеті та Інститутом ім. Кеннана у Вашингтоні, Д.К., щодо випуску регулярного бюлетеня про події в Україні, пов'язані з виборами. Часткове фінансування для здійснення англomовних перекладів бюлетенів та статей з України здійснювалося через Програму дослідження Східної України ім. Ковальських при КІУСі. 30 листопада Програма ім. Стасюків також спонсорувала семінар про події в Україні, на якому головував д-р Зенон Когут. Д-р Дейвід Марплз, Ілля Хінейко та Дмитро Якута виступили перед великою аудиторією працівників та студентів Альбертського університету з доповідями про те, як розгорталась політична криза в Україні.

Коли канадський уряд оголосив, що має намір послати до 500 спостерігачів для повторення другого туру виборів 26 грудня, Ярс Балан і Богдан Клід, як і багато інших, подали свої анкети. Їхні кандидатури були прийняті в рамках програми «Canada Corps» (Канадський корпус). Д-ра Кліда послали в Черкаси, тоді як п. Балан поїхав у м. Білгород-Дністровський в Одеській області. За спостереженнями обох, незважаючи на політичну невпевненість і брак часу, щоб організувати повторне голосування, члени виборчих та територіальних комісій діяли професійно, забезпечуючи, таким чином, те, щоб голосування відбувалося справедливо. Міжнародні спостерігачі підтвердили, що повторне голосування, яке привело Віктора Ющенка до влади, відповідало міжнародним стандартам.

КІУС також надав підтримку студентським ініціативам в Альбертському університеті, які стосувалися українських виборів. Роман Шиян, науковий асистент при Програмі дослідження Східної

Тимчасове місце поклоніння пам'яті забитого журналіста Георгія Гонтадзе в наметовому містечку на вул. Хрещатик у Києві

України ім. Ковальських, разом з друзями-студентами Олегом Петрівим та Сергієм Фенюком, взяли участь у кампанії щодо відкриття виборчої дільниці у Калгарі, (яку закрили українські власті за два дні до першого туру голосування, проведеного 31 жовтня). Вони також допомагали організувати збори в Едмонтоні на підтримку тих, які закликали повернути увагу світу до шахрайства, яке здійснювалося під час другого туру виборів, і давали інтерв'ю місцевому телебаченню, радіо та газетам.

Усі ці зусилля зробили значний внесок в інформування канадської публіки та академічних кіл про розгортання подій в Україні.

Канадський інститут українських студій

CIUS, 450 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, AB, Canada T6G 2E8

Телефон: (780) 492-2972
Телефакс: (780) 492-4967
Електронна пошта:
cius@ualberta.ca
Вебсайт: www.cius.ca

Бюлетень КІУСу
Передрук дозволено за поданням джерела
ISSN 1485-7979

Редактор: Богдан Клід
Перекладачі: Галина Клід, Микола Сорока
Макетування: Пітер Матілайнен

У справах, що стосуються Електронної енциклопедії українознавства, «Журналу українознавчих студій», Видавництва КІУСу, Центру ім. Петра Яцика просимо звертатися за адресою:

Canadian Institute of Ukrainian Studies
1 Spadina Crescent, Rm. 109
University of Toronto
Toronto, ON, Canada M5S 2J5

Телефон: (416) 978-6934
Телефакс: (416) 978-2672
Електронна пошта:
cius@utoronto.ca

Прибутки з вічних фондів дозволяють КІУСові надавати дотації та стипендії, допомагаючи визначним науковцям та найкращим студентам українознавчих студій.

Ваші внески є вкладом у майбутнє української науки.

Проекти і програми

Програма вивчення сучасної України ім. Стасюків

У 2004-05 роках Програма ім. Стасюків зосередила увагу на кількох проектах, насамперед на кампанії виборів президента України.

Під час кампанії програма на своїй веб-сторінці (<election-ukraine2004.blogspot.com/>) започаткувала виборчий „блог”, який включав публікації з ряду джерел в Україні, а також детальні біографії усіх кандидатів, підготовлені одним із дослідників програми Іллею Хінейком, докторантом Відділу історії й клясики Альбертського університету. У вересні після переговорів Програма ім. Стасюків разом із Катедрою українських студій Оттавського університету (професор Домінік Арель) та Інститутом Кеннана у Вашингтоні, Д.К. (д-р Блер Рубл та п. Ненсі Попсон), розпочала спільний проєкт з метою видання регулярного бюлетеня про події в Україні. Катедра в Оттаві була відповідальна за остаточний варіант цього інтернет-видання, в якому була задіяна група перекладачів з Оттави, Вашингтону, Едмонтону, Торонто й України. Перекладачі з Едмонтону й Торонто—Ефім Коновалов, Микола Сорока, Ілля Хінейко й Ліда Гевка—працювали безпосередньо через КІУС (у рамках Програми ім. Ковальських).

За цей час директор програми д-р Дейвид Марплз активно спів-

Члени Українського студентського товариства Кембріджського університету. Товариство є співспонсором щорічної лекції ім. Стасюків у Кембріджському університеті.

працював із засобами масової інформації, висвітлюючи вибори в Україні. Зокрема він опублікував низку статей у провідних щоденних газетах, дав інтерв'ю по радіо та взяв участь у публічних дискусіях. Кілька його статей з'явилися в *Edmonton Journal* (23 листопада, 25 листопада й 8 грудня) і три статті були замовлені для *Toronto Star* (27 і 28 листопада й 7 січня). Д-р Марплз дав двічі інтерв'ю для радіо «Сі-Ейч-І-Д» (CHED), а також для радіо Пасіфіка (Pacifica) в Лос-Анджелесі, радіо «Сі-Ейч-Кю-Ті» (CHQT) у Калгарі, радіо «Сі-Бі-Сі» (CBC) в Едмонтоні, Національному коментареві «Сі-Бі-Сі» (CBC) й 8 грудня виголосив промову у Середній школі ім. архієпископа Макдональда. Великий інтерес викликав круглий стіл, очолений д-ром Зеноном Когутом за участі Дмитра Якути, пана Хінейка й д-ра Марплза, який

був організований програмою ім. Стасюків 30 листопада в Альбертському університеті.

Також провідною ділянкою програми було питання тривалих наслідків чорнобильської катастрофи в Україні 1986 року. Студент Ефім Коновалов у рамках програми займався перекладами понад 120 документів з архівів українського КДБ, що стали доступними громадськості в 2003 році. Директор програми представив перші результати даного дослідження під час щорічного з'їзду Американської асоціації сприяння славістичним студіям у Бостоні 6 грудня. На їх основі в грудневому випуску журналу *Eurasian Geography and Economics* була опублікована стаття «Чорнобиль: переоцінка». Програмою заплановано ряд проєктів, присвячених до двадцятої річниці чорнобильської катастрофи в 2006 році.

Дейвид Марплз, директор Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків

Одним із головних заходів програми за останні роки стала щорічна лекція ім. Стасюків у Кембріджському університеті. Це п'ятирічна експериментальна програма, в якій співпрацюють Українське студентське товариство Кембріджу, Центр російських і східноєвропейських студій цього ж університету та Програма ім. Стасюків. 25 лютого ц. р. близько ста осіб заповнили лекційний зал Умні в коледжі Робінсон, Кембрідж, щоб послухати професора Домініка Ареля, завідувача Катедри українських студій Оттавського університету. Після виголошення доповіді "Помаранчева революція": аналіз і значення президентських виборів в Україні 2004 року" доповідач відповів на численні запитання слухачів. Після лекції відбулося прийняття й обід. Серед відвідувачів були посол України в Сполученому Королівстві Ігор Мітюков, працівники й студенти Кембріджу, а також Оксфордського університету й Лондону.

Під час зустрічі 25 лютого директор програми зустрівся

з д-ром Губертусом Яном та д-ром Дейвидом Лейном з Центру російських і східноєвропейських студій, а також із Олексієм Орловим з Українського студентського товариства, щоб обговорити майбутню даної експериментальної програми. Зокрема вони вирішили помістити лекції ім. Стасюків у Кембріджському університеті на окремій веб-сторінці й присвятити лекцію 2006 року двадцятій річниці чорнобильської катастрофи. Інформацію про лекції можна знайти за адресою: <www.cam.ac.uk/societies/ukr/index.htm>.

Інша велика тема, яка є в центрі уваги програми, це дослідження д-ром Марплзом літератури про національну історію в Україні, зокрема про сталінський період. Деякі матеріали дослідження директор програми включив у свою доповідь «Степан Бандера: відродження національного героя», виголошену в Школі славістичних і східноєвропейських студій Лондонського університету 23 лютого 2005 року. Лекція була прочитана в серії семінарів—«Діячі правили». В цій програмі також задіяні Олександр Мельник, який недавно отримав ступінь магістра історії з Альбертського університету (нині він докторант Торонтського університету) та Пер Рудлінг, докторант Альбертського університету зі Швеції.

Минулого року в рамках програми була запрошена п. Маргарет Совік з Норвегії, яка нині завершує докторську програму в Школі балтійських і східноєвропейських студій у Стокгольмі, Швеція. Пані Совік, яка досліджує мовне питання в Україні, була гостею КІУСу коли проводила дослідження протягом чотирьох місяців, окремі результати якого були представлені на семінарі з серії «Семінарські читання про культурні ідентичності», організовані д-ром Сергієм Плохієм

(КІУС) у Відділі сучасних мов і культурних студій Альбертського університету. У липні 2005 року вона разом із Анною Маколіною (Торонтський університет), Романом Сербином (Квебекський університет), Катаріною Вольчук (Бірінгемський університет) та д-ром Марплзом візьме участь в організованій Програмою ім. Стасюків секції Світового конгресу із центрально- та східноєвропейських студій у Берліні на тему історії, пам'яті й ідентичності в Україні.

Насамкінець, програма залишається одним із головних центрів вивчення сучасної України. Нещодавно вона збагатилася архівом документів про дисидентський рух в Україні, а також багатьох рідкісних газетних і журнальних видань, щедро переданих д-ром Романом Сольчаником із Лос-Анджелесу.

Сердечно дякуємо за Вашу підтримку!

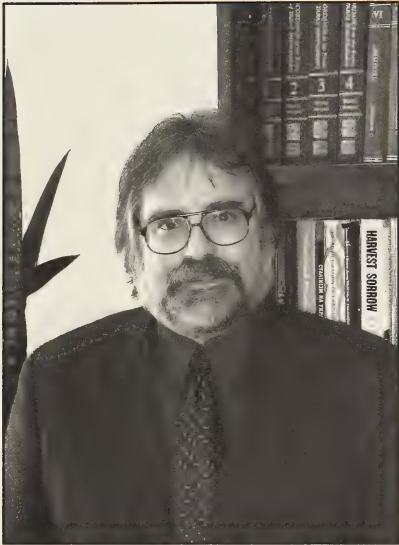
КІУС щиро дякує всім жертводавцям. Через фінансування програм та проєктів, стипендій для студентів і аспірантів та дотацій для науковців Ви підтримуєте розвиток українських студій.

Щоб скласти пожертву на КІУС, просимо користуватися залученим конвертом.

З питаннями про заснування іменних або цільових фондів при КІУСі просимо звертатися до директора інституту.

Нові публікації

Андрій Макух, редактор випуску «Журнал українознавчих студій», присвяченого історії українців у Канаді

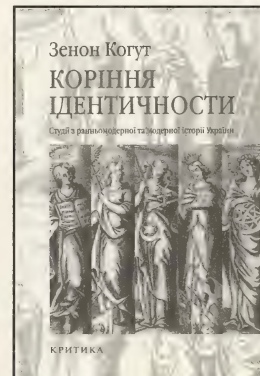
«Журнал українознавчих студій»

Вийшли друком два нові випуски «Журналу українознавчих студій» (ЖУС). Перший, том 28, число 1 (зима 2003 р.), — це звичайний випуск, присвячений здебільшого історичній тематиці. У своїй статті «Ukrainian Immigration from the Russian Empire to Canada: A Reappraisal» (Українська імміграція з Російської імперії у Канаду. Переоцінка) Вадім Кукушкін на основі дослідження архівних матеріалів аналізує еміграцію з України (за панування царизму) у Канаду до 1914 р. Джордж М. Фаріон подає докладний опис битви під Коростенем між військами Червоної армії під командуванням Миколи Щорса та підрозділами Української Галицької армії під проводом Альфреда

Бізанца (30 серпня — 2 вересня 1919 р.) і розглядає обставини таємничої смерті Щорса. На підставі архівних матеріалів Ірина Павленко досліджує боротьбу радянського ідеологічного апарату проти національно-визвольного руху у західній Україні у 1944—45 рр. Згідно статті Джеймса Р. Пейтона, період Реформації мав потрібний вплив на українську історію. Стаття Андрія Даниленка «An Uneven Contest between Ethnographism and Europeanism» (Нерівне суперництво між етнографізмом та європеїзмом) дає оцінку внескові українських еміграційних мовознавців у дослідження української мови.

Другий випуск, том 28, число 2 (літо 2003 р.), — це спеціальний випуск, присвячений історії українців у Канаді. Він складається з наукових доповідей на конференції 2002 р., які підібрав запрошений редактор Андрій Макух. Дві статті стосуються кар'єри й культурного внеску Василя Авраменка. Орест Мартинович подає яскравий опис праці й життя Авраменка в Канаді від 1925 до 1929 рр., тоді як Андрій Нагачевський аналізує Авраменкову розробку українського танцю. У своїй статті Уляна (Ілейн) Головач-Аміот описує зародження й розвиток Союзу Української Молоді Канади (СУМК) у міжвоєнний період і вносить поправки до деяких непорозумінь стосовно цього. На основі родинних архівів Мирослав Татарин змальовує задушевний портрет отця Миколи Шумського (1891—1962) і показує, як його складна кар'єра віддзеркалює пошук ідентичності серед української католицької громади в Канаді. У своїй праці під заголовком «The Royal Canadian Mounted Police and the Surveillance of the Ukrainian

Community in Canada» (Королівська Канадська кінна поліція та нагляд за українською громадою в Канаді) Мирон Момрик досліджує, як канадська поліція стежила за українськими організаціями від 1920-х до 1960-х рр. і що вона дізналася про них. Нарешті, письменниця-романіст і науковець Ліса Грекул аналізує книжку Віри Лисенко «Yellow Boots» (Жовті чоботи) з феміністичної точки зору і приходить до деяких свіжих і несподіваних критичних висновків. Це наш другий спеціальний випуск про українців у Канаді. Перший, який редагувала запрошена редакторка Франсес Свиріпа, з'явився друком у 1991 р. (випуск 16, числа 1-2).

Зенон Когут. «Коріння ідентичності. Студії з ранньомодерної та модерної історії України». Київ: Критика, 2004

Ця збірка п'ятнадцяти статей, написаних англійською мовою між 1977 та 2002 роками є четвертою книгою із серії україномовних історичних видань Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика при КІУСі.

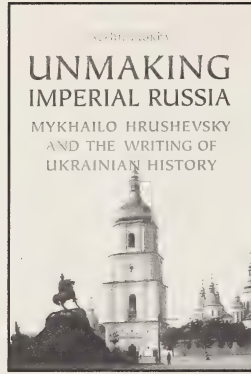
Хоч дані есеї не були написані

для видання їх окремою книжкою, їх усіх об'єднує одна спільна риса. Незалежно від того, чи вони розглядають фундаментальні проблеми політичної історії, історіографії чи питання історичної пам'яті, ці статті торкаються формування і реформування ранньомодерної і модерної української ідентичності. Саме тому назва збірки — «Коріння ідентичності».

На думку д-ра Зенона Когути коріння модерної української ідентичності знаходиться у ранньомодерному періоді, що заперечує підхід запеклих модерністів, які відносять появу українського народу до дев'ятнадцятого чи двадцятого століття. Підкріплюючи свої висновки, він вказує на концептуалізацію «малоросійського українського козацького народу» в козацьких літописах, що означає наявність політичної структури, яка уможливила зріст модерної української ідентичності. У той сам час, формування цієї малоросійської ідентичності мало суперечливі наслідки: часами — стимулюючи, а іноді такі, що — затримували розвиток модерної української свідомості. Концепції української нації та ідентичності, викладені в книжці, безумовно викличуть пристрасні дискусії серед дослідників української історії.

«Коріння ідентичності» д-ра Зенона Когути можна придбати у видавництві КІУСу за \$39.95 (тверда обкладинка) та \$29.95 (м'яка обкладинка). Поза межами Канади ціни в американських доларах. Книжку можна замовити: на вебсайті, вживаючи кредитну картку, через безпечне сполучення в Інтернеті (за адресою <www.utoronto.ca/cius>); електронною поштою (<cius@ualberta.ca>); телефоном (780-492-2973); факсом (780-492-4967) або поштою (CIUS Press, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8).

Сергій Плохій. «Unmaking Imperial Russia. Mykhailo Hrushevsky and the Writing of Ukrainian History» (Деконструкція імперської Росії. Михайло Грушевський та дослідження української історії). Toronto, Buffalo and London: University of Toronto Press, 2005

Це нове дослідження професора Сергія Плохія почалося з його участі у проєкті перекладу «Історії України-Руси» Грушевського, яке здійснює Центр дослідження історії України ім. Петра Яцика.

Від вісімнадцятого століття і аж до свого розпаду у 1917 р. імперська Росія — на відміну від Московської Росії перед цим та Радянської Росії після — офіційно стверджувала, що російський народ складався із трьох гілок: великоросійської, малоросійської та білоруської. Після революції 1917 р. це ствердження заперечувалось і було відкинуте багатьма провідними науковцями, політиками та культурними діячами, але жоден з них не був так особисто задіяний у деконструкції старої імперської ідентичності та її історичного викладу, як видатний український історик Михайло Грушевський.

Ще задовго до революції Грушевський брав активну участь у праці українських наукових та

культурних закладів і політичних організацій. У 1918 р. він став першим головою незалежної української держави.

Праця Сергія Плохія «Unmaking Imperial Russia» досліджує будівництво Грушевським нової історичної парадигми, яка привела до націоналізації українського минулого та заснування української історії як окремої ділянки досліджень. Показуючи як «все-російська» історична парадигма була заперечена українським національним проєктом, Плохій подає необхідне тло для розуміння сучасного стану стосунків між Україною та Росією.

«Unmaking Imperial Russia» є важливим внеском у дослідження української історії та історіографії. Книжку можна придбати безпосередньо у Видавництві Торонтського університету за \$95.00 (тверда обкладинка), зателефонувавши на число 800-565-9523 або надіславши замовлення факсом (800-221-9985). Бланки замовлення можна видрукувати з вебсайту за адресою: <www.utppublishing.com/downloads>.

«У цій добре дослідженій праці Сергій Плохій чітко простежує шляхи, якими Михайло Грушевський та інші українські історики розкривали справжню природу російського імперського історичного наративу і, таким чином, були причетними до написання української національної історії. «Деконструкція імперської Росії» є вагомим внеском у розвиток українознавства а також у ділянку російських та радянських студій.»

*Гіроакі Куромія
Відділ історії, Університет
Індіани*

Новини КІУСу

Отець д-р Юрій Мицик — стипендіят ім. Івана Коляски 2004 р.

Канадські архіви та бібліотеки виявилися важливими сховищами документів для дослідного проекту д-ра Юрія Мицика про Українську Православну Церкву. Наукова програма д-ра Мицика в Канаді була фінансована КІУСом через Меморіальний фонд ім. Івана Коляски. Д-р Мицик — професор факультету історії та політичних наук Національного університету «Кієво-Могилянська академія» і відомий історик козацької доби.

Професор Мицик досліджував свою тему від вересня до грудня 2004 р. головню у бібліотеках та

архівах Торонта, Оттави, Вінніпегу та Едмонтону. Суттєвою для його праці була велика кількість неопублікованих документів, які стосуються наукової та церковної діяльності Ю. Мулика-Луцика та І. Власовського, митрополита Іларіона та єпископа Євгена Бачинського. Дослідження д-ра Мицика дозволили йому також пролити світло на діяльність Української Православної Церкви та Української Автокефальної Православної Церкви від середини сімнадцятого до кінця двадцятого століть. Розмови й дискусії з багатьма відомими канадськими та американськими науковцями, серед яких були Франк Сисин, Сергій Плохій, Роман Єренюк, Мирослав Татарин та отець Тимофій Міненко, забезпечили ще глибше проникнення у ділянку його наукових зацікавлень та досліджень. Деякі з результатів досліджень д-ра Мицика будуть представлені у двох статтях під назвами: «Листи Дмитра Дорошенка до Митрополита Іларіона» та «Січеславський період єпископа Євгена Бачинського», а також у рукописі книжки «Чигирин — столиця Гетьманщини». Остання висвітлить стосунки між церквою та Гетьманщиною у сімнадцятому та вісімнадцятому століттях.

Окрім своїх наукових досліджень, д-р Мицик виступив з лекціями в Колегії ім. Св. Андрея та Манітобському університеті, зробив доповідь на семінарі КІУСу в Альбертському університеті на тему: «Свідчення тих, що вижили, про голодомор 1932—33 рр.», а також був головним промовцем на едмонтонському відзначенні 71-ї річниці голодомору в Україні. Він також зустрівся з багатьма громадськими організаціями й

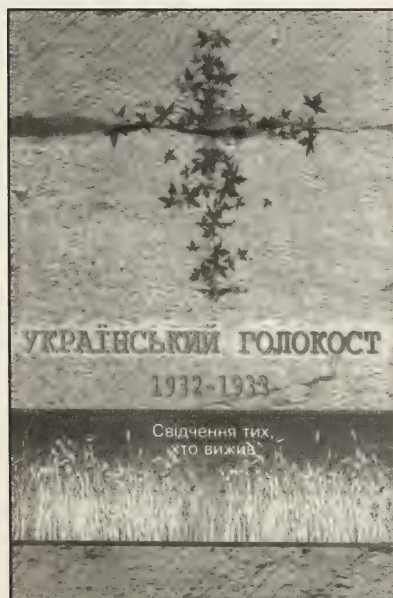

Отець д-р Юрій Мицик виголосив головну промову на едмонтонському відзначенні 71-ї річниці голодомору в Україні.

групами, щоб обговорити стан церкви та президентські вибори та їхні наслідки в Україні.

Д-р Мицик також зустрівся з тими, які пережили голод 1932—33 рр., щоб записати їхні свідчення, які складуть частину третього тому видання «Український голокост 1932—1933. Свідчення тих, хто вижив». Другий том такої збірки свідчень очевидців голоду був надрукований в Україні напередодні його від'їзду до Канади. Поява його в світ була уможливлена частково завдяки дотації КІУСу з Меморіального фонду ім. Марусі Оніщук та Іванка Харука.

Науковим дослідженням д-ра Мицика поза Едмонтоном сприяли Мирон Момрик (Оттава), Андрій Макух (Торонто) і д-р Роман Єренюк (Вінніпег).

Другий том свідчень очевидців та тих, які вижили голод 1932—33 рр.

У центрі уваги — меценати КІУСу

Целестин (Микола) Суховерський

Коли Микола Суховерський був ще студентом Чернівецького університету, йому навіть не снилося, що коловорот світових подій забере його з Буковини і занесе — через пошарпану війною Німеччину — аж до Канади, де він та його дружина Ірина вирішили поселитися в Едмонтоні. Виграли від цього українознавство та наукові дослідження Канадського інституту українських студій.

Список професійних досягнень та громадської праці й нагород д-ра Суховерського досить довгий. Він отримав ступінь з права й політології в 1937 р. та докторат з політичної економіки в Чернівецькому університеті в 1939 р., але, коли прибув до Канади в 1949 р., його освіта почалася знову, як це трапилося з багатьма іммігрантами після Другої світової війни. В 1960 р. він отримав магістерку з бібліотекарства у Вашингтонському університеті в м. Сіетл. В Альбертському університеті, звідки він пішов на пенсію у 1979 р., д-р Суховерський займав різні адміністративні та викладацькі посади, включно з професорством на факультетах східноєвропейських досліджень та слов'янських мов.

Дружні стосунки д-ра Суховерського з КІУСом тривають багато років. Невдовзі після заснування інституту, тодішній директор д-р Манолій Лупул запросив його стати членом дорадчої ради КІУСу, а потім, разом з тридцятьма іншими найвидатнішими українознавцями Канади, він став членом-кореспондентом. Сьогодні на 93-му році життя д-р Суховерський і далі залишається регулярним

Д-р Целестин (Микола) Суховерський

відвідувачем інституту та слухачем на його семінарах, де відомий своєю активною, майже без пропусків, присутністю.

Його любов до науки та розуміння потреб української освіти в Канаді та Україні привели його та дружину до заснування Вічного фонду ім. Целестина й Ірини Суховерських. Заснований у 1999 р. з початковим внеском у сумі 50 000 дол., сьогодні цей фонд зріс до 56 000 дол. Фонд пропонує магістерські й докторські стипендії студентам і аспірантам з Буковини для навчання в канадських університетах, зокрема в університетах Альберти, Саскачевану і Торонта. Засновуючи цей фонд, д-р Суховерський сказав: «Я хочу, щоб фонд підтримував освіту спеціалістів з економіки, соціології і психології — ділянок, які не досить представлені в Україні». Минулого року дотація з його

фонду допомогла фінансувати дослідження професора Юрія Макара з Чернівецького університету про депортацію українців з Холмщини.

Окрім своєї власної добродійної діяльності, д-р Суховерський заохочував також інших підтримувати українознавство. У 1995 р. він зіграв вирішальну роль у заснуванні Меморіального фонду ім. Теодоти та Івана Климів, який поглибив зв'язки між КІУСом та Чернівецьким університетом. Д-р Суховерський взяв також участь в іншій діяльності з метою допомогти своїй «альма матері», як, наприклад, співочолюючи кампанію збору коштів для придбання друкарського обладнання для університету й Центру досліджень Буковини.

За його невтомну громадську діяльність д-р Суховерський був нагороджений багатьма престижними нагородами, включно з медалями від урядів Канади й Альберти, Конгресу українців Канади та Спільки офіцерів України. Він є почесним мешканцем Чернівців. У 1993 р. Чернівецький університет вручив йому почесний докторат.

У 1997 р. Микола Суховерський опублікував у Києві свої мемуари під назвою «Мої спогади». Ця книжка подає його власний життєпис, культурну та громадянську діяльність, досягнення, а також пропонує читачам його проникливий опис українського культурного та політичного життя у передвоєнній Буковині, під час війни та в повоєнній Німеччині й Канаді.

8 травня Миколі Суховерському виповнилося 92 роки. Ми вітаємо його з цією славною датою й зичимо йому й далі насолоджуватися добрим здоров'ям.

Вічні фонди

Вічні фонди відіграють вирішальну роль у підтримці діяльності КІУСу. Вони подані в порядку їх встановлення. Сума недоторканого основного капіталу подана за станом на 31 березня 2005 р. Тільки річний прибуток з капіталу фондів використовується на проекти, стипендії і дотації.

Якщо Ви бажаєте зробити внесок, просимо заповнити анкету, що знаходиться в середині публікації.

Дошка пошани меценатів та організацій, чії пожертви на КІУС складають більше \$25,000

Вічний фонд ім. родини Лева Криси: \$32,682

Фонд був заснований паном Левом Крисиою (Едмонтон, Альберта) у грудні 1981 р. Щорічно надається мінімум одна бакалаврська стипендія з українських та українсько-канадських студій.

Вічний фонд КІУСу: \$808,695

Заснований у вересні 1986 р. зі спадщини бл. п. Юрія Диби (Ванкувер, Британська Колумбія) і бл. п. Катерини Миськової (Едмонтон, Альберта), а також із пожертв приватних осіб та установ Канади й США. Дохід фонду призначений на фінансування поточних проектів КІУСу.

Меморіальний фонд ім. Володимира і Дарії Кубійовичів: \$430,144

Заснований у листопаді 1986 р. зі спадщини бл. п. професора Кубійовича і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Дохід з фонду допоміг фінансувати «Енциклопедію українознавства», «Encyclopedia of Ukraine» і наукову діяльність Нау-

кового товариства ім. Шевченка в Сарселі (Франція). Тепер фонд підтримує проєкт «Encyclopedia of Ukraine» в Інтернеті.

Меморіальний фонд ім. Марусі Онищук та Іванка Харука: \$126,058

Заснований у грудні 1986 р. п. Петром Малофієм (Едмонтон, Альберта). Прибутки уможливають виділення стипендій студентам із Снятинського району, які здобувають освіту в Чернівецькому національному університеті і вивчають такі ділянки українознавства, як історія, політологія, право та економіка.

Архівний вічний фонд ім. Стефанії Букачевської-Пастушенко: \$300,000

Заснований у січні 1987 р. п. Стефанією Букачевською-Пастушенко (Вестон, Онтаріо) і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансує архівні дослідження, упорядкування й укладання каталогів існуючих збірок та видання дослідчих довідників. На сьогоднішній день за допомогою цього фонду видано більше ніж 30 довідників.

Вічний фонд Клубу українських професіоналів і підприємців Едмонтону: \$600,125

Заснований у квітні 1987 р. і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансує діяльність Методичного кабінету української мови (МКУМ), яка включає розробку, видання і впровадження навчальної серії «Нова» для учнів і вчителів двомовних шкіл. Окрім того, фонд також фінансував професійне вдосконалення учителів.

Вічний фонд ім. Михайла й Дарії Ковальських: \$1,950,000

Заснований у грудні 1987 р. панєю Дарією Муцак-Ковальською та бл. п. Михайлом Ковальським (Вестон, Онтаріо) в розмірі \$100,000 і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансував наукові дослідження та публікації, а також стипендії.

У 1998, 1999 та 2000 роках панство Ковальські додали до основного капіталу ще \$1,650,000 і попросили, щоб усі прибутки фонду використовувалися на новостворену Програму дослідження Східної України ім. Ковальських. Це включає фінансування Східного інституту українознавства ім. Ковальських, заснованого при Харківському університеті в 2000 р.

Меморіальний фонд ім. Петра Чорного: \$30,000

Заснований у червні 1988 р., згідно із заповітом, зі спадщини бл. п. Петра Чорного (Торонто, Онтаріо). Прибуток з фонду допоміг фінансувати видання «Encyclopedia of Ukraine», а тепер використовується для виділення дотацій науковцям з України.

Вічний фонд інвестиційного клубу «Козбілд»: \$105,546

Заснований у червні 1988 р. приватним торонтським клубом капіталовкладень і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансує наукові публікації з українознавства.

Вічний фонд ім. Петра Яцика: \$3,000,350

Заснований у червні 1988 році бл. п. Петром Яциком (Міссісага, Онтаріо) і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з основного капіталу фінансує діяльність Центру досліджень історії

України ім. Петра Яцика при КІУСі, головним проектом якого є англійський переклад монументальної десяти-томної «Історії України-Руси» Михайла Грушевського. Окрім того, виділяються дослідчі дотації науковцям з українознавства.

Вічний фонд ім. родини Стасюків: \$1,496,595

Заснований у липні 1988 р., згідно із заповітом, зі спадщини бл. п. Євдокії Стасюк (Торонто, Онтаріо) і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансує діяльність Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків та видання КІУСу.

Вічний фонд ім. Анни і Нікандра Буковських: \$117,680

Заснований у листопаді 1988 р. п. Анною та бл. п. Нікандром Буковським (Саскатун, Саскачеван). До 1996 р. фонд фінансував наукові дослідження та публікації з українських і українсько-канадських студій. На прохання засновниці фонд тепер фінансує Програму вивчення українських церков.

Меморіальний фонд ім. Нестора і Зеновії Саломонів: \$26,667

Заснований у грудні 1988 р. панством Василем і Галиною Саломон (Торонто, Онтаріо) для підтримки проектів з української мови та літератури.

Вічний фонд ім. родини Юхименко: \$5,000

Заснований у січні 1989 р. паном Іваном Юхименком (Ізлінгтон, Онтаріо) для фінансування наукових досліджень з історії України, головню XIX та XX століття.

Вічний фонд ім. Олександра і Галини Кулагиних: \$27,000

Заснований у травні 1989 р. Олександром і Галиною Кулагини (Сардіс, Британська Колумбія) для виділення дослідчих дотацій і стипендій молодим і досвідченим науковцям у ділянці українського права.

Вічний фонд українознавства ім. Дмитра Степовика: \$4,000

Заснований у травні 1989 р. Дмитром Степовиком (Україна) для підтримки наукових досліджень та публікацій у ділянці історії українського мистецтва.

Меморіальний фонд ім. Олени Даркович: \$169,659

Заснований у липні 1989 р. д-ром Власом Дарковичем (Едмонтон, Альберта) для підтримки науковців, які готують докторські дисертації у ділянках педагогіки, історії, права, гуманітарних і суспільних наук, жіночих студій і бібліотекарства. Щорічно надається принаймні одна докторська стипендія.

Вічний фонд ім. д-рів Івана та Мирослави Іванців: \$128,929

Заснований у серпні 1989 р. д-ром Мирославою Іванців (Елмвуд Парк, Ілліной, США). До 2001 р. фонд фінансував щорічний науковий обмін між Йоркським університетом (Торонто) й установами в Україні. З 2001 р. прибуток з фонду фінансує стипендії студентам Національного університету «Киево-Могилянська академія» в Києві.

Вічний фонд обмінів КІУСу з Україною: \$35,640

Заснований у листопаді 1989 р. приватними особами з Канади для придбання технічних засобів для українських наукових установ в обмін за надання стипендій канадським студентам і науковцям.

Вічний фонд ім. Марусі й Михайла Дорошів: \$100,000

Заснований у листопаді 1989 р. бл. п. Михайлом Дорошем (Торонто, Онтаріо) для виділення магістерської стипендії з українських або українсько-канадських досліджень. Щорічно виділяється принаймні одна стипендія.

Вічний фонд ім. Петра та Івanni Стельмахів: \$150,000

Заснований у листопаді 1989 р. Петром та Іванною Стельмахами (Міссісага, Онтаріо) для виділення дослідчих дотацій і стипендій з українознавства. З 1993 р. фонд підтримує діяльність Інституту історичних досліджень при Львівському університеті, а з 1995 р. також щорічно виділяє дві стипендії для студентів історичного факультету Львівського університету.

Вічний фонд ім. Олега Зуєвського: \$20,000

Заснований у грудні 1989 р. бл. п. д-ром Олегом Зуєвським (Едмонтон, Альберта) для підтримки

видання літературних праць українських письменників, що живуть поза межами України.

Вічний фонд ім. Тимофія та Євгенії Таборовських: \$20,500

Заснований у квітні 1990 р. Тимофієм і Євгенією Таборовськими (Торонто, Онтаріо) для фінансування досліджень і публікування праць молодих і досвідчених науковців у ділянках українських або українсько-канадських досліджень.

Меморіальний фонд ім. Івана Коляски: \$748,688

Заснований у травні 1990 р. бл. п. Іваном Коляскою (Суррі, Британська Колумбія), Павлиною і бл. п. Петром Кіндрачуками (Вернон, Б. К.), Василем і Юстиною Федейками (Сейнт-Альберт, Альберта) і українською громадою в Канаді для фінансування стажування та навчання у Канаді науковців і спеціалістів з України.

Вічний фонд ім. Василя Кравченка: \$10,000

Заснований у лютому 1991 р. бл. п. Василем Кравченком (Ганновер, Німеччина) для виділення стипендій і дослідчих дотацій молодим і досвідченим науковцям у галузі українознавства.

Меморіальний фонд ім. Нестора Печенюка: \$73,000

Заснований у грудні 1991 р. Ярославом і Соєю Печенюк (Садбурі, Онтаріо) для надання дослідчих дотацій молодим і досвідченим науковцям у галузі українських і українсько-канадських досліджень.

Меморіальний фонд ім. Володимира Дилинського: \$45,000

Заснований у січні 1992 р. Мироном Дилинським (Скарборо, Онтаріо) і доповнений дотацією від компанії «Херох Canada». Мета фонду — забезпечити дослідчі і видавничі дотації з українознавства науковцям, які співпрацюють з академічними, культурними та освітніми установами міста Львова.

Меморіальний фонд ім. Миколи Кліда: \$32,525

Заснований у грудні 1992 р. Марією Дякунік (Кітченер, Онтаріо) та її трьома дітьми, д-ром Богданом

Клідом (Едмонтон, Альберта), Мирославом Клідом (Міссісага, Онтаріо) і Марією Задарко (Кітченер, Онтаріо) для фінансування стипендій та дослідчих дотацій науковцям у ділянці українознавства.

Меморіальний фонд ім. Теодоти та Івана Климів: \$35,353

Заснований у квітні 1995 р., згідно із заповітом, зі спадщини бл. п. Теодоти Клим (Едмонтон, Альберта). Прибуток фонду підтримує наукову діяльність КІУСу, включно з виділенням дослідчих дотацій, виданням публікацій, організацією конференцій, здебільшого у співпраці з Чернівецьким національним університетом.

Вічний фонд Програми дослідження українських церков: \$35,259

Заснований у листопаді 1995 р., згідно із заповітом, зі спадщини бл. п. Геррі Браткова (Едмонтон, Альберта), жертв Братства св. Івана (Едмонтон) та Колегії св. Андрея (Вінніпег, Манітоба). Прибуток фонду підтримує діяльність Програми дослідження українських церков при КІУСі, а також виділення стипендій і видання публікацій з українознавства.

Меморіальний фонд ім. Остапа-Теофіла Шведа: \$13,905

Заснований у квітні 1996 р. вдовою і дітьми бл. п. Остапа Шведа (Оттава, Онтаріо) — Вірою Швед і Євгеном, Денисом, Пилипом і Марком Шведами. Фонд підтримує проекти Методичного кабінету української мови з професійного вдосконалення учителів у покращенні викладання української мови.

Вічний фонд ім. Степана й Ольги Павлюків: \$50,000

Заснований у серпні 1996 р. Ольгою Павлюк (Етобіко, Онтаріо) для підтримки досліджень і видання праць з української та українсько-канадської історії.

Вічний фонд вечірньої та заочної освіти ім. Стельмащуків: \$21,200

Заснований у жовтні 1996 р. професором Павлом та Анною Стельмащуками (Келовна, Британська Колумбія) з додатковими внесками від Ненсі Шемелюк-Радомської та Мері Орчук. Фонд підтримує вечірню й заочну освіту в Україні, сприяючи підготовці спеціалістів з України, які вже працюють або бажають працювати в цій галузі. Він також може бути використаний

канадськими спеціалістами дистанційної освіти для підготовки таких спеціалістів в Україні.

Меморіальний фонд ім. Михайла Захарука: \$10,000

Заснований у листопаді 1996 р. Марією Захарук (Тулз, Альберта) в пам'ять її чоловіка Михайла. Прибутки фонду призначені на виділення стипендій і видавничої справи з українських та українсько-канадських студій.

Вічний фонд ім. родини Ремезів: \$100,000

Заснований у грудні 1998 р. бл. п. Сильвестром Ремезою (Оттава, Онтаріо) для підтримки наукових досліджень та публікацій на тему творчої спадщини Богдана Лепкого та у сфері його інтелектуальних і творчих зацікавлень (сюди можуть входити ті праці з мовознавства, літературознавства, історії, освіти і культури, які відображають часи Б. Лепкого).

Вічний фонд ім. Дмитра і Стефанії Куп'яків: \$50,000

Заснований у грудні 1998 р. Стефанією Куп'як (Мілтон, Онтаріо) для надання стипендій випускникам Буської державної гімназії ім. Євгена Петрушевича у Львівській обл. в Україні, які здобувають вищу освіту у Львівському національному ун-ті на факультеті економіки, філософії (політології), права та міжнародних відносин.

Вічний фонд ім. Целестина й Ірини Суховерських: \$56,500

Заснований у вересні 1999 р. д-ром Целестином-Миколою Суховерським (Едмонтон, Альберта). Щорічний прибуток фонду фінансує магістерські або докторські стипендії вихідцям з Буковини для навчання в Альбертському, Саскачеванському, Торонтському чи інших канадських університетах у ділянках соціології, психології, економіки або українознавства.

Вічний фонд ім. родини Федейко: \$51,046

Заснований у листопаді 2000 Вільямом та Юстиною Федейко (Сейнт-Альберт, Альберта). Метою діяльності фонду є підтримка Українсько-канадської програми, що включає фінансування наукових досліджень, організацію конференцій та громадських заходів, а також підготовку та видання праць у цій ділянці.

Вічний фонд ім. Михайла Ковальського і Дарії Муцак-Ковальської (2000 р.): \$20,000

Заснований у грудні 2000 Дарією Муцак-Ковальською (Торонто, Онтаріо). Основною метою фонду є надання щорічних стипендій на здобуття магістерських, кандидатських, докторських та інших вищих ступенів в Україні й Канаді. В Україні стипендії надаватимуться у ділянках міжнародних відносин, політології, історії, культурології, економіки, соціології та психології в Національному університеті ім. Івана Франка у Львові, Національному університеті ім. Стефаника в Івано-Франківську та Національному університеті «Киево-Могилянська академія» в Києві. У Канаді стипендії виділятимуться у ділянках української

мови, літератури, історії, міжнародних відносин та політології для навчання у будь-якому канадському ун-ті, але перевага надаватиметься студентам Альбертського університету.

Вічний фонд проекту «Internet Encyclopedia of Ukraine» ім. Михайла Ковальського і Дарії Муцак-Ковальської: \$100,000

Заснований у квітні 2004 р. Дарією Муцак-Ковальською (Торонто, Онтаріо). Основна мета фонду — підтримка проекту «Internet Encyclopedia of Ukraine» (Енциклопедія України в «Інтернеті») через фінансування підготовки, редагування та усучаснення енциклопедичних гасел, які стосуються історії України.

Семінари та лекції КІУСу (осінь 2004)

13 вересня. Д-р Олександра Грицак, відділ соціології, Рід коледж, Портланд, Орегон. «Тільки ми, матері, можемо зупинити кровопролиття!» Місцеві визначення жіночих прав в Україні». Лекція співспонсорована з відділом Модерних Мов і Культурологічних Студій, Альбертський університет.

Д-р Георгій Касьянов, спеціаліст з історії України 20 ст.

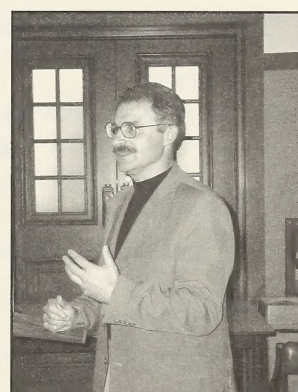
17 вересня. Д-р Віктор Єленський, Інститут філософії НАН України та стипендіат Фулбрайта, Університет ім. Брігама Янга. «Мінливий релігійний краєвид у пост-комуністичній Україні».

21 жовтня. Д-р Георгій Касьянов, Інститут історії НАН України та стипендіат ім. Петра Яцика, Центр Російських та Східноєвропейських студій ім. Петра Яцика при Торонтському університеті. «Творення українців: історіографія та труднощі націєтворення в сучасній Україні».

12 листопада. Д-р Марк Фон Гаген, професор історії, Колумбійський університет та президент Міжнародної асоціації українців. «Голодомор та становище українознавчих студій». (Річна доповідь про голодомор в Україні). Лекція співспонсорована

Конгресом Українців Канади, Торонтським відділом і Програмою вивчення України ім. Петра Яцика, Торонтський університет.

18 листопада. Отець д-р Юрій Мицик, відділ історії, Національний університет «Киево-Могилянська Академія» та стипендіат ім. Івана Коляски. «Свідчення очевидців голодомору в Україні, 1932-33 рр.». (Лекція прочитана українською мовою).

Д-р Віктор Єленський, спеціаліст з історії релігії в Україні

30 листопада. Д-р Дейвид Марплз, Відділ історії та клясики, Альбертський університет та директор Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків, КІУС; Ілля Хінейко, відділ історії та клясики, Альбертський університет; і Дмитро Якута, директор, Український проект прозорого моніторингу виборів 2004 р. Дискусія за круглим столом «Сучасна політична криза в Україні: чи це революція у ході?». Круглий стіл організований Програмою вивчення сучасної України ім. Стасюків.

2 грудня. Таня Нарожна, відділ політичних наук, Альбертський університет. «Бермудський трикутник: держава, громадськість та західні агенції в Україні».

